

LUNDS UNIVERSITET
Ekonomihögskolan

Företagsekonomiska institutionen

Revisionsplikstens avskaffande

– En konsekvensanalys avseende påverkan på intressentrelationer för små
aktiebolag i Sverige

Författare:

Filiph Jönzén
Melvin Music
Rasmus Wahlgren

Examensarbete i
redovisning
FEKH69
Termin sex

Handledare:

Gert Paulsson

Examinator:

Kristina Artsberg

Antal ord:

12878

Sidan har medvetet lämnats blank

FÖRORD

Vi vill uttrycka vår tacksamhet till alla som har bidragit till fullföljandet av denna uppsats. Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare Gert Paulsson för intressanta synpunkter och god vägledning. Vi vill även tacka samtliga respondenter som tog sig tiden att dela med sig av sin kunskap för att möjliggöra denna uppsats. Likaså tackar vi våra opponenter för både positiv och konstruktiv kritik.

Lund, 2019-06-04

Filiph Jönzén

Melvin Music

Rasmus Wahlgren

SAMMANFATTNING

Arbetstitel: Revisionspliktens avskaffande - En konsekvensanalys avseende påverkan på intressentrelationer för små aktiebolag i Sverige

Seminariedatum: 2019-06-04

Kurs: FEKH69, Examensarbete kandidatnivå, Redovisning, 15 högskolepoäng

Författare: Filiph Jönzén, Melvin Music, Rasmus Wahlgren

Handledare: Gert Paulsson

Nyckelord: Revisionsplikt, relationer, konsekvenser, intressentmodellen, resursberoendeteorin

Syfte: Syftet med denna studie är att undersöka vilka konsekvenser avskaffandet av revisionsplikten har fått för små företags relationer med dess intressenter.

Metod: Studien är av kvalitativt slag och bygger på en induktiv ansats.

Teoretiska perspektiv: Studiens referensram består av två företagsekonomiska teorier, intressentmodellen och resursberoendeteorin.

Empiri: Det empiriska materialet består av intervjusvar, en litteraturstudie samt en tidigare forskningsrapport om forskningsområdet.

Resultat: Studien kommer fram till att vissa intressentrelationer kan påverkas mer än andra av de konsekvenser som noterats.

ABSTRACT

Title: The abolition of the audit obligation - An analysis regarding the impact on stakeholder relations for small limited companies in Sweden

Seminar date: 2019-06-04

Course: FEKH69, Degree Project, Business Administration, Undergraduate level, 15 University Credit Points

Authors: Filiph Jönzén, Melvin Music, Rasmus Wahlgren

Advisor: Gert Paulsson

Key words: Audit obligation, relations, consequences, stakeholder theory, resource dependence theory

Purpose: The aim of the study is to examine the consequences that the abolition of the audit obligation has had on small limited companies' relations with stakeholders.

Methodology: The study has used a qualitative method with an inductive approach.

Theoretical perspectives: The frame of reference consists of two business theories; the Stakeholder theory and the Resource Dependence theory.

Empirical foundation: The empirical material consists of interview responses, a literature study as well as a previous research report related to the research area.

Conclusion: The study concludes that some interests may be affected more than others by the consequences noted.

FÖRKORTNINGSLISTA

EU – Europeiska unionen

SOU – Statens offentliga utredning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 Inledning	8
1.1 Bakgrund	8
1.2 Problemdiskussion	9
1.3 Syfte	10
2 Metodik	10
2.1 Angreppssätt, tillvägagångssätt och forskningsdesign	11
2.2 Intervjudesign och intervjuobjekt	12
2.2.1 Val av intervjudesign	12
2.2.2 Val av intervjuobjekt	13
2.3 Datainsamling och val av litteratur	16
2.4 Litteraturstudie	17
2.4.1 Informationssökning	17
2.4.2 Urval	18
2.5 Validitet, reliabilitet och objektivitet	20
2.6 Metodmässiga utmaningar	20
2.7 Källkritik	22
3 Teori	23
3.1 Val av teoretisk referensram	23
3.2 Intressentmodellen	23
3.3 Resursberoendeteorin	27
4 Institutionalialia	29
4.1 Vad är revision och vem är den till för?	29
4.2 Revision i små företag	29
5 Empiri	31
5.1 Riksrevisionens rapport	31
5.2 Intervjuer	33
5.2.1 Peter Cederblad	33
5.2.2 Rickard Marjanovic	34
5.2.3 Claes Norberg	35
5.2.4 Karin	37
5.2.5 Emil Persson	38
5.3 Litteraturstudie	39

5.3.1 Skatteverket	39
5.3.2 Svenskt Näringsliv	40
5.3.3 Småföretag	41
5.3.4 Revisionsbyråer	43
6 Analys & slutsats	45
6.1 Empirisk analys	45
6.1.1 Skatteverket	45
6.1.2 Svenskt Näringsliv	46
6.1.3 Små företag	46
6.1.4 Revisionsbyråer	47
6.2 Teoretisk analys	48
6.3 Slutsatser	50
7 Diskussion	51
7.1 Övergripande diskussion	51
7.2 Avslutande tankar	52
7.3 Förslag på framtida forskning	52
Bilagor	53
Bilaga 1 - Intervjuguide, Peter Cederblad	53
Bilaga 2 - Intervjuguide, Rickard Marjanovic	57
Bilaga 3 - Intervjuguide, Claes Norberg	61
Bilaga 4 - Intervjuguide, Karin	64
Bilaga 5 - Intervjuguide, Emil Persson	68
Bilaga 6 - Sökschema	71
Referenslista	73

1 INLEDNING

I det inledande kapitlet presenteras bakgrunden till avskaffandet av revisionsplikten och dess utveckling i Sverige. Bakgrunden följs av en problemdiskussion som mynnar ut i uppsatsens forskningsfråga. I kapitlet presenteras också syftet med studien samt de avgränsningar som finns.

1.1 Bakgrund

Revisionspliktens införande har bakgrund i den kriminalpolitiska debatt som fördes i slutet av 1970-talet. Det dåvarande systemet ansågs inte vara tillräckligt i kampen mot ekonomiska brottsligheten bland företag (SOU 2008:32). Revisionsplikten blev verklighet under 1980-talet till stor del för att minimera den ekonomiska misskötseln och den brottsligheten som fanns (Riksrevisionen, 2017). År 1983 föreskrevs att alla nybildade aktiebolag skulle ha en godkänd eller auktoriserad revisor. 1988 kom reformen även att gälla de äldre aktiebolagen (SOU 2008:32). Med tiden har en revisors betydelse utvecklats och tydligare riktlinjer har införts under åren för hur en revisor ska fungera (Öhman & Wallenstam, 2012).

Det lagstadgade kravet på ett bolag att ha en revisor har diskuterats mycket genom åren (Levander, 2004). I december 2006 inledde regeringen en utredning om att avskaffa revisionsplikten för små aktiebolag. Fokus i utredningen var att undersöka om de fortfarande var tvungna att enligt lag anlita en kvalificerad revisor. I augusti 2008 presenterades ett delbetänkande som föreslog att avskaffa revisionsplikten för aktiebolag som inte översteg mer än ett av nedanstående kriterier under en tvåårsperiod (Riksrevisionen, 2017).

- tre miljoner kronor i omsättning
- en och en halv miljon kronor i balansomslutning
- eller tre anställda.

Totalt är det drygt 250 000 aktiebolag eller ca 70% av alla aktiebolag som kan klassificeras som små företag och därmed påverkas av reformen. Grundregeln innan reformen var att alla aktiebolag, oavsett om de uppfyller ovan nämnda gränsvärdena eller inte skulle anlita en revisor.

Med reformen blev det möjligt för många aktiebolag att i sin bolagsordning ange att ingen revisor kommer anlitas (Riksrevisionen, 2017).

Syftet med reformen var framförallt att minimera den administrativa bördan som revisionsplikten innebar samt att eliminera de relativt höga kostnaderna. Det skulle bli möjligt för små företag att istället köpa de revisions- och redovisningstjänster som de ansåg att de behövde i stället. Detta i sin tur skulle göra svenska företag mer konkurrenskraftiga i förhållande till resten av Europa. Förhoppningen var att tillväxttakten för dessa företag skulle öka och att de därmed skulle anställa mer (Riksrevisionen, 2017). Även om Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten betonade risken att skattefusk och annan ekonomisk brottslighet kunde bre ut sig ansåg utredningen att farhågorna var överdrivna (SOU 2008:32).

1.2 Problemdiskussion

Revision är ingen marginell företeelse utan har en viktig roll i samhället. Idag finns det ett stort behov av att kontrollera information och ansvariga individer. Revisionen är avsedd att ge företagets intressenter tillförlitlig ekonomisk information. I synnerhet sker revision av privata företag, men även kommunala och statliga verksamheter. Den vanligaste formen av revision är den granskning av företagets ekonomiska information som utförs av externa revisorer (Svanström, 2008).

Det råder delade meningar om vad avskaffandet av revisionsplikten har lett till för små företag. Förhoppningarna var att minska de administrativa kostnaderna för de berörda företagen. En betydelsefull effekt blev att aktiebolag som företagsform ökade kraftigt. Av alla nyregistrerade företag väljer enbart 15-20 % att anlita en revisor för att revidera deras redovisning (Hadjipetri Glantz, 2017). Det är givetvis väldigt positivt att företagen har möjlighet att minska sina administrativa kostnader men reformen kan även innebära konsekvenser för ett företags relationer med sina intressenter. Ett företags verksamhet är helt beroende av dess intressenter vilket gör att eventuella konsekvenser för intressentrelationer till följd av reformen är viktiga att kartlägga.

Avskaffande av revisionsplikten kan ses med olika ögon. Dels kan det ses som en möjlighet för små företag att fortsätta utvecklas eller som ett hinder för externa och interna intressenter att få en inblick i hur väl fungerande verksamheten är.

Problemdiskussionen ger oss följande forskningsfråga:

- Vilka konsekvenser har avskaffandet av revisionsplikten fått för små företag utifrån ett intressentperspektiv?

1.3 Syfte

Syftet med denna studie är att undersöka vilka konsekvenser avskaffandet av revisionsplikten har fått för små företags relationer med dess intressenter.

1.4 Avgränsningar

Ett företag kan ha ett stort antal olika intressenter att ta hänsyn till. Denna uppsats begränsas till att enbart undersöka konsekvenserna för relationen mellan företaget och fyra utvalda intressenter. Dessa intressenter är kunder, leverantörer, anställda och samhället. De valda intressenterna baserades på intressentmodellen där primära och sekundära intressenter presenteras (se 3.2) där fokus i denna uppsats legat på primära intressenter. Vidare har författarna valt att exkludera finansiärer från studien. Detta baseras på den information som samlats in under arbetets gång. Författarna har via denna information dragit slutsatsen att finansiärer inte är lika viktiga som de andra fyra primära intressenterna och väljer således att exkludera finansiärer från studien.

2 METODIK

I metodkapitlet beskrivs hur studien har genomförts genom en redogörelse av valt angreppssätt, tillvägagångssätt och forskningsdesign. Därefter motiveras studiens intervjudesign och intervjuobjekt följt av en kort beskrivning kring datainsamling och val av litteratur. Vidare presenteras den genomförda litteraturstudien utifrån sökning och urval. Sedan diskuteras vikten av validitet, reliabilitet och objektivitet, samt olika metodemässiga utmaningar och hur dessa har motverkats. Kapitlet avslutas med en överläggning kring källkritik.

2.1 Angreppssätt, tillvägagångssätt och forskningsdesign

Författarna har i denna studie valt att använda ett induktivt angreppssätt för att uppfylla studiens syfte. Ett induktivt angreppssätt drar slutsatser från verkligheten för att förklara olika teorier. Författarna har även haft ett induktivt angreppssätt vid insamlande och bearbetning av material från tidigare studier, för att genom dessa försöka påvisa de relationer som teorierna presenterar (Bryman & Bell, 2017).

Denna studie har skrivits utifrån ett kvalitativt tillvägagångssätt, vilket fokuserar på mjuk data. Ett exempel på detta är attityder och uppfattningar, som kan vara svåra att mäta i siffror. Motsatta tillvägagångssättet, vilket är ett kvantitativt angreppssätt fokuserar istället på mätbar data och har detta som utgångspunkt när slutsatser dras. Studiens empiriska material består till viss del av expertintervjuer där deltagarna uttryckt sina åsikter och uppfattningar kring ämnet. Detta är svårt att mäta i siffror vilket gör det kvalitativa tillvägagångssättet mer passande för studiens syfte och frågeställning (Bryman & Bell, 2017).

Studien är uppbyggd kring ett specifikt fall, vilket gör det naturligt att använda fallundersökning som forskningsdesign. Fallundersökning innebär att studien kretsar kring ett specifikt fall och granskar det på djupet. Detta passar väl in på studiens syfte och frågeställning vilket är att granska en specifik händelse och dess påverkan för en specifik aktör (Bryman & Bell, 2017).

Författarnas val av tillvägagångssätt ger studien möjligheten att på ett unikt sätt analysera och diskutera tidigare studier på området tillsammans med olika experters åsikter angående vilka konsekvenser de har noterat och hur dessa har påverkat småföretags intressentrelationer.

2.2 Intervjudesign och intervjuobjekt

2.2.1 Val av intervjudesign

Enligt Bryman och Bell (2017) kan två olika typer av intervjuer utföras inom kvalitativ forskning. Dessa är ostrukturerade och semistrukturerade intervjuer. Författarna har valt att utforma intervjuguiderna i en semistrukturerad form. Det betyder att frågorna är förutbestämda och riktade mot ett visst ämne och problem. Frågorna ställs på ett öppet sätt vilket gör att intervjuobjektet själv har möjlighet att tolka och själv poängtera vad hen tycker är viktigt (Bryman & Bell, 2017). Denna intervjustruktur har använts under samtliga intervjuer. Vid varje intervjutillfälle valde författarna att anpassa frågebatteriet utifrån objektets expertområde. Intervjubatteriet samt transkribering finns under bilaga ett till och med bilaga fem.

Enligt Bryman och Bell (2017) finns det vissa fördelar med att vara mer än en intervjuare under varje tillfälle. Författarna till denna studie valde att ha minst två intervjuare vid varje tillfälle. Detta ger intervjuerna möjligheten att diskutera frågor och svar under tiden och få intervjun att ta en annan riktning ifall detta önskas. Författarna hoppas även att flera deltagare bidrar till en mer avspänd atmosfär och att intervjun blir en diskussion mellan tre personer. Samtidigt finns vissa risker förknippade med att genomföra intervjuer med flera intervjuare. I vissa situationer kan respondenter uppleva det hotfullt att frågas ut av två personer samtidigt och att det inte alls blir lika avspänt som på förhand varit förhoppningen. För att försöka eliminera denna risk har författarna valt att genomföra intervjuerna på platser där personen känner sig bekväm, exempelvis på deras kontor eller över en lunch (Bryman & Bell, 2017).

Intervjuguiderna har utvecklats under arbetets gång. Det innebär att författarna kontinuerligt har förbättrat intervjuguiden och frågebas för att säkerställa att rätt typ av data har samlats in vid varje intervju. Anledningen till detta är studiens tillvägagångssätt där attityder och uppfattningar

är av stor vikt. Insamling av denna typ av data underlättas om frågebatteri är anpassat och uppdaterat.

2.2.2 Val av intervjuobjekt

Författarna har valt att intervjua fem olika experter. Dessa personer valdes utifrån arbetsområde, kunskap i ämnet och tillgänglighet. Intervjuobjekten ska inte på något sätt representera de intressenter studien syftar till att undersöka. Intervjupersonerna har valts ut på grund av deras kunskap och möjlighet att ge insikt för de intressentrelationer studien undersöker. För att ge läsaren en bredare bild presenteras även intervjuobjektens arbetsgivare. Detta för att ge läsaren ytterligare relevant information för att kunna sätta svaren i kontext. Intervjuobjekten nedan är presenterade efter intervjudatum.

Revisionsbyrå

Författarna har valt att intervjua två intervjuobjekt som är anställda hos revisionsbyrå, vilket är Peter Cederblad och Rickard Marjanovic. Anledningen till detta är deras goda kunskaper om hur små företag kan ha påverkats genom deras dagliga arbete. Med den gedigna erfarenhet de båda intervjuobjekten har hoppas författarna att revisorerna kan bidra med information om hur små företags intressentrelationer kan påverkas.

Peter Cederblad är 43 år gammal och utbildad civilekonom. Peter har varit i revisionsbranschen sedan 2001 och är auktoriserad revisor sedan 2010. Han arbetar på KPMG i Malmö med revision- och rådgivningstjänster främst mot små och medelstora företag (Cederblad, 2019).

KPMG Sverige har historiskt sett varit mycket starka i stora och noterade bolag. KPMG finns idag på många olika orter i Sverige, vilket har lett till att företaget vidgat sitt fokus för att täcka in alla bolagsstorlekar. KPMG verkar över hela marknaden vilket innebär att de har revision- och rådgivningstjänster men saknar sedan i hösten 2018 redovisningstjänster (Cederblad, 2019).

Rickard Marjanovic är 31 år gammal och utbildad civilekonom med inriktning revision. Han har arbetat på PWC i knappt 8 år där han för närvarande arbetar med interna projekt för att effektivisera och förbättra revisionsprocessen för såväl små som medelstora företag. Han arbetar

också med olika revisionsuppdrag relaterade till stora företag som är noterade på den amerikanska börsen som omfattas av hårdare regler för intern kontroll (även kallad Sarbanes-Oxley, eller SOX) (Marjanovic, 2019).

PWC Sverige har sin grund i Öhrlings Revisionsbyrå. När den internationella fusionen mellan Price Waterhouse och Coopers & Lybrand var ett faktum bildades 1999 Öhrlings Pricewaterhousecooper. PWC erbjuder revision- och rådgivningstjänster och arbetar både med stora och små företag. Dock såldes PWC sin redovisningsavdelning 2018 (PWC u.å).

Svenskt Näringsliv

Författarna har även valt att intervjua Claes Norberg från Svenskt Näringsliv. Denna aktör valdes ut med tanke på deras verksamhet, vilken är av mycket generell karaktär. Svenskt Näringsliv är en medlemsorganisation för företag och har som syfte att utveckla och göra företagande i Sverige enklare (Svenskt Näringsliv, u.å). Svenskt Näringsliv syftar till att hjälpa företag att underlätta och bibehålla relationer med andra företag. Därför bör de på ett bra sätt kunna ge oss insikt samt skapa förståelse för hur ett företags relationer kan påverkas.

Claes Norberg är 59 år gammal och arbetar sedan 10 år tillbaka på Svenskt Näringsliv som redovisningsexpert. Claes arbetar främst med redovisning, hållbarhetsredovisning och olika policyfrågor. Claes har en juristexamen och en kandidatexamen i finansrätt från Uppsala universitet. Claes har även varit professor i handelsrätt vid handelsrättsliga institutionen på Lunds universitet (Norberg, 2019).

Svenskt Näringsliv är en medlemsorganisation med drygt 60 000 medlemmar, varav de flesta är små företag. År 2016 var 82% av alla anställda inom privat sektor anslutna till en arbetsgivarorganisation. Av dessa var 69% medlemmar i Svenskt Näringsliv. Svenskt Näringsliv är med andra ord en ypperlig representant för företagande i Sverige. Organisationen består av 49 bransch- och arbetsgivarförbund vilket företagen kan bli medlem i. Syftet med organisationen är dels att verka som en opinionsbildare och sprida nyttig kunskap till sina medlemmar, men även att utveckla nya idéer och ta fram konkreta förslag för att förbättra klimatet för företagande i Sverige (Svenskt Näringsliv u.å).

Skatteverket

Författarna har även valt att intervjua Karin, som arbetar som skattebrottsutredare på Skatteverket. Skatteverket har daglig kontakt med såväl stora som små företag för att säkerställa att lagar och regler följs och att rätt mängd skatt betalas. Mot denna bakgrund kan Karin ge författarna betydelsefull information angående hur reformen kan ha påverkat företags relationer med olika intressenter.

Karin är utbildad civilekonom med redovisningsinriktning. Karin har arbetat på Skatteverket sedan 2006 och började som revisoraspirant. Idag arbetar hon som skattebrottsutredare och hennes primära arbetsuppgifter är att hålla förhör samt att sammanställa förundersökningsprotokoll till åklagare. Detta har hon gjort i drygt ett år. Hennes primära fokus har alltid varit små och medelstora företag. Tidigare har hon arbetat som skatterevisor och projektsamordnare. Som projektsamordnare var hon med och bestämde vem som ska granskas eller inte. Med bakgrund i hennes roll och nuvarande arbetsuppgifter har Karin i denna studie ett alias, och heter därför egentligen någonting annat (Karin, 2019).

Skatteverket är en statlig förvaltningsmyndighet som arbetar med skatteförvaltning i Sverige. Skatteverket har olika avdelningar som arbetar med olika saker som skatteavdelning, folk och fastighetsavdelning, storföretagsavdelning och skattebrottsenheten. Skatteverket har kontakt med samtliga företag i Sverige då alla företag lämnar en deklaration (Skatteverket u.å)

Anställd på litet företag

Författarna ser även ett intresse av att intervjua en anställd på ett litet företag för att se problematiken ur deras perspektiv. Författarna valde att intervjua Emil Persson på Eriks Grönyleservice. Som ägare och anställd på företaget förväntar sig författarna att Emil kan generera värdefull information angående hur relationer med olika intressenter kan påverkas.

Emil Persson är 26 år gammal och utbildad civilingenjör i industriell ekonomi. Han har arbetat med Eriks Grönyleservice i fyra år. Företaget är verksamt på sommarhalvåret från maj till oktober. Han sköter företagets ekonomi genom bokföring, fakturering, samt kontakt med bank och försäkring (Persson, 2019).

Eriks Grönyleservice grundades sommaren 2015 av Emil tillsammans med två barndomsvänner och de är fortfarande ensamma ägare. Affärsidén sedan början har varit utförande av trädgårdstjänster och konsultation riktat mot häckklippning. Företaget går i tankar om att under senare säsonger expandera till ytterligare affärsområde som installation av robotgräsklippare. Fram tills idag har företaget varit ett handelsbolag och senaste säsongen omsatte företaget en miljon kronor (Persson, 2019).

2.3 Datainsamling och val av litteratur

Författarna har valt att samla in data på tre olika sätt. Det har skett via intervjuer, litteraturstudie samt genom en forskningsrapport. Valet att kombinera dessa datainsamlingsmetoder grundar sig på att de ger författarna möjligheten att dra mer säkra slutsatser. Kombinationen av flera olika datakällor ger också arbetet en ökad trovärdighet eftersom studien inte bara förlitar sig på en viss typ av källa.

Författarna har valt att använda sig av tidigare studier inom ämnet som den huvudsakliga källan till information. Detta görs främst för att presentera den kunskap som redan finns tillgänglig och utifrån detta dra nya slutsatser. Detta gör även arbetet praktiskt genomförbart då författarna inte på annat sätt kan skaffa sig denna faktabas. Den stora faktabas som har tagits fram ger författarna även bättre möjligheter till intressantare analys och diskussion då fler infallsvinklar finns.

Datan från de tidigare studierna kommer framförallt att jämföras och analyseras mot de fem expertintervjuer som görs. För att säkerställa riktigheten i den information författarna inhämtar valdes experter inom olika områden. Detta innebär att författarna inte intervjuade en faktisk leverantör utan istället någon som har bättre möjlighet att återge en mer heltäckande bild. Ifall författarna hade valt att intervjua en specifik intressent fanns det även risk för att den insamlade datan blev allt för relaterad till just det företaget och inte gick att implementera på ett generellt och övergripande plan.

Författarna har som ett komplement till litteraturstudien och expertintervjuerna använt en rapport från Riksrevisionen. Den valda rapporten bygger till stor del på den koppling som kan göras

mellan resultatet och författarnas syfte. Valet ger författarna möjlighet att jämföra tidigare resultat och intervjuobjekternas svar.

2.4 Litteraturstudie

Det har skrivits många uppsatser om ämnet revisionsplikt och dess avskaffande det senaste decenniet. Att endast förlita sig till eget insamlat material finns risk att underlaget blir för tunt och ger långt ifrån hela sanningen. Författarna har därför valt att sammanställa tidigare uppsatser inom ämnet i en litteraturstudie för att säkerställa att en komplett bild presenteras.

Litteraturstudiens syfte är att samla kunskap från ett antal olika studier för att sedan presentera redan känd kunskap inom området. Med detta som utgångspunkt säkerställs att syftet är unikt och bidrar till debatten. Det finns tidigare uppsatser med syfte att undersöka hur intressentrelationer påverkats efter reformen. Dock är kombinationen av syftet samt de intressentrelationer författarna väljer att undersöka som gör denna uppsats läsvärd.

Litteraturstudien hjälper författarna hitta relevanta teorier och begrepp för att säkerställa att de valda teorierna är relevanta. Med hjälp av redan existerande kunskap hjälper även litteraturstudien författarna att komma fram till nya och egna slutsatser. Då det inte finns många vetenskapliga artiklar som behandlar effekterna av reformen i Sverige har insamling av tidigare uppsatser varit ett självklart val.

2.4.1 Informationssökning

För att samla in material till litteraturstudien har författarna med hjälp av internet sökt fram information. För att säkerställa riktigheten i informationen har författarna endast använt sig av Google scholar då syftet har varit att samla information från tidigare uppsatser. Sökningen baserades från början på följande sökord; "Revisionspliktens avskaffande". Sökningen har senare preciserats med de intressenter som studien berör. Till exempel har sökning gjorts på "Revisionspliktens avskaffande Skatteverket". Författarna har begränsat sökningen till att enbart behandla studier som presenterats efter att reformen har införts då syftet med studien är att undersöka de konsekvenser reformen har inbringat. Sökningen har eftersträvat att vara så nära nutid som möjligt för att hitta aktuella uppsatser. Totalt hittades 464 uppsatser i ämnet mellan åren 2013 och 2019. I bilaga 6 presenteras vilka databaser som söktes samt de träffar som informationssökningen gav. Samtliga träffar var examensarbeten.

2.4.2 Urval

Författarna började med att kontrollerades att uppsatserna avsåg revisionspliktens avskaffande och att någon av de valda intressenterna fanns med. Det var även viktigt att de intervjuade diskuterar konsekvenser för intressentrelationer. Vidare jämfördes uppsatsens forskningsfråga med vår. De som hade en forskningsfråga som avsåg att undersöka hur avskaffandet påverkade en eller flera intressenter valdes ut. Att få till en jämn fördelning av information mellan intressenter eftersträvades. Alla kategorier skulle vara representerade men naturligt får vissa studier beroende på hur relevant materialet är mer plats än andra. Nedan presenteras de valda studierna som bidragit till det empiriska materialet.

Nr	Referens	Syfte	Intressenter	Metod	Sammanfattning
1	(Bjermqvist & Harder, 2018)	Syftet för studien är att komma fram till hur avskaffandet av revisionsplikten har påverkat småföretag, revisionsbyråer, Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten och Bolagsverket. För att kunna göra detta har berörda parter förväntningar analyserats.	Bolagsverket, Ekobrottsmyndigheten, FAR, Revisionsbyråer, Skatteverket, Svenskt Näringsliv	Kvalitativ ansats, intervjuer	Studien visar att småföretagen har fått en ökad valfrihet att välja de tjänster som passar de bäst. Vidare har revisionsbyråer anpassat sina tjänster efter förändrad efterfrågan och utvecklat sin relation till småföretag. Andra konsekvenser är att kvalitén på årsrapporter och räkenskaperna samt tilliten till aktiebolag har minskat. En allmän uppfattning är att revision är viktigt och har en god funktion.
2	(Danielsson, Håkansson & Markanovic, 2013)	Studiens syfte är att analysera om det har skett förändringar i arbetssättet för viktiga intressenter till följd av den avskaffande revisionsplikten. Men även att undersöka hur synen på små aktiebolags trovärdighet efter reformen har förändrats.	Banker, Bolagsverket, Skatteverket Svenskt Näringsliv	Kvalitativ ansats, intervjuer	Studien kommer fram till att kreditgivares arbetssätt inte har förändrats i den omfattning som förväntats. Samtidigt har myndigheternas arbetssätt påverkats i större grad. Trovärdigheten till småföretag har inte förändrats utan snarare till de sammanställda räkenskaperna.
3	(Vestlund & Löw-Ohlson, 2013)	Studiens huvudsakliga syfte är att identifiera de faktorer som styr behovet och valet av frivillig revision för små aktiebolag i Sverige. För att kunna göra detta undersöktes till att börja med hur revisionspliktens avskaffande påverkat de olika aktörer som berörs av reformen.	Revisionsbyråer, Skatteverket, Småföretag Svenskt Näringsliv	Kvalitativ ansats, intervjuer	Studien kommer bland annat fram till att avskaffandet har lett till att marknaden för revisions- och redovisningsbyråer har förändrats. Redovisningsbyråerna upplever ökad konkurrens eftersom de flesta revisionsbyråer i högre grad erbjuder redovisningstjänster. Företagens behov av revision beror på vilka krav och förväntningar som ställs på deras redovisning från olika intressenter. Det avgörande är om företagen upplever att nyttan av frivillig revision uppväger kostnaden.
4	(Hanning & Kempel, 2017)	Syftet för studien är att skapa förståelse för om och hur Skatteverkets kontrollarbete har förändrats till följd av revisionspliktens avskaffande. Studien vill även se om Skatteverket har nytta av revision i sitt dagliga kontroll- och utredningsarbete.	Skatteverket	Kvalitativ ansats, intervjuer	Resultatet som studien kommer fram till är att Skatteverket till följd av revisionspliktens avskaffande gjort förändringar i deras kontroll- och utredningsarbete. Två av de nya verktygen är löpande bokföringskontroll och upplysningsskyldighet. Man kommer även fram till att revisorn underlättar Skatteverkets arbete på olika sätt.
5	(Lindholm & Larsson, 2017)	Studiens syfte är att undersöka vilka fördelar en revisor kan ge samt beskriva och skapa förståelse för varför aktiebolag i Sverige väljer att anlita en	Småföretag	Kvalitativ ansats, intervjuer	Studiens slutsats är att aktiebolag val att anlita en revisor har bakgrund i flera olika anledningar. Det handlar bland annat om den rådgivning företaget får, tryggheten att de finansiella

		revisor trots att de inte omfattas av revisionsplikten.			rapporterna är korrekta samt att göra ett gott intryck på olika myndigheter. Men företag väljer även revision för att tillgodose andra intressenter, och ta del av den kunskap revisorn besitter.
6	(Gashi & Momcilla, 2013)	Syftet med studien är att förklara och analysera varför småföretag väljer att behålla revisorn och hur externa intressenter påverkar småföretagens val att behålla revisorn.	Småföretag	Kvalitativ ansats, intervjuer	Studien visar att externa intressenters påtryckningar påverkar småföretag att behålla revisorn. Intressenter tenderar att påverka småföretag på grund av det förekommer resursbrist i småföretag. I sin tur påverkas småföretag mer eller mindre av intressenter och företagen ser behovet av revisorn för att tillgodose intressenternas påtryckningar.
7	(Lindbäck & Vestman, 2014)	Syftet med studien är att skapa förståelse för hur revisionsbranschen har påverkats sedan revisionspliktens avskaffande. Bland annat undersöks hur revisorerna upplever sin yrkesroll och om efterfrågan av revision har förändrats.	Revisionsbyråer	Kvalitativ ansats, intervjuer	Studiens resultat visar att det finns en förändring i revisorns yrkesroll men det går inte att helt härleda förändringen till avskaffandet. Studien kommer också fram till att det har skett en liten minskning i efterfrågan på revision men den var samtidigt mindre än vad som befarades på förhand.
8	(Egnell & Larsson, 2018)	Syftet med studien är delvis att förklara småbolagsägare erfarenheter av revision. Studien fokuserar även på de små aktiebolag som från 2014 och framåt har passerat gränsvärdena och därmed tvingats återinföra revision.	Småföretag	Kvalitativ ansats, intervjuer	Studien visar att en majoritet av småbolagsägarna anser att revisorn kan tillföra företaget fördelar i form av en ökad kvalitet och trygghet samt en stärkt relation till intressenter. Samtidigt har de dock hittills inte upplevt några konkreta fördelar och hade med en god relation till sina redovisningskonsulter av sagt sig revisionen.
9	(Dellby & Eriksson, 2014)	Syftet med uppsatsen är att förstå hur årsredovisningen hos små företag påverkas av revisionspliktens avskaffande. Man tar reda på vad avskaffandet innebär men även vilka konsekvenser lagändringen medför för de berörda företagen.	Småföretag	Kvalitativ ansats, intervjuer	Studien visar att teoretiskt stöd finns för att årsredovisningens försämrings om revision inte används. Respondenter som inte har ekonomisk utbildning eller arbetar som redovisningskonsulter anser att kvalitén inte har minskat. Respondenter med ekonomisk utbildning tycker däremot att en kvalitetsförsämring har skett.

2.5 Validitet, reliabilitet och objektivitet

Författarna har lagt stort fokus på att säkerställa validiteten i denna kvalitativa studie.

Validitet definieras som relevansen av den insamlade datan för det givna problemet (MDH, 2014). Detta har säkerställts genom att författarna under arbetets gång utgått från att försöka samla in så korrekt underlag som möjligt i hopp om att presentera verkligheten på ett korrekt sätt. Författarna har även haft yttre validitet i åtanke, vilket diskuteras vidare i 2.6. Reliabilitet är tätt sammankopplat med validitet. Då det i kvalitativa studier är svårt att analysera reliabiliteten har författarna valt att presentera tillvägagångssättet för arbetet på ett tydligt och noggrant sätt. På så sätt bör reliabiliteten för denna studie öka (MDH, 2012).

Då fem expertintervjuer genomförs är det viktigt att författarna är objektiva. Detta därför att interna validiteten ska uppfyllas och empirin inte ska vara färgad av författarnas egna åsikter eller erfarenheter (MDH, 2014). Detta diskuteras vidare i 2.6, där författarna redogör för hur detta har motarbetats på bästa sätt.

2.6 Metodmässiga utmaningar

Författarna har mött en del utmaningar under studiens gång. Nedan presenteras dessa samt förklaring på hur de har hanterats.

Intervjuobjekt

Studiens empiriska material utgörs delvis av intervjuer. Således var det mycket viktigt för författarna att hitta kompetenta intervjuobjekt. För att säkerställa kvalitén i empirin var författarna noggranna vid val av intervjuobjekt och en diversifierad kunskap har eftersträvat.

Tidsperspektiv

Av naturliga skäl finns det en tidslinje att förhålla sig till. Författarna har varit beroende av intervjuobjekten och har därför behövt anpassa arbetsprocessen utefter det. För att skapa en väl fungerande arbetsprocess har ett gediget planeringsarbete gjorts. Intervjuer har genomförts vid

olika tillfällen för att på ett så effektivt sätt som möjligt inte över- eller underbelasta arbetsprocessen.

Anpassa intervjuer efter intervjuobjektet

Författarna har anpassat frågebatteriet utifrån varje intervjuobjekt för att bättre matcha intervjuobjektets kunskap. Detta har lett till att varje frågebatteri utvecklats var för sig, och kan leda till att empirin inte blir lika enkel att analysera. För att underlätta analys och diskussion har nyckelfrågor alltid varit i fokus under intervjuerna.

Intervjutillfälle

Författarna såg ett värde i att hålla fysiska intervjuer för att på ett bättre sätt kunna tolka personens svar samt få bättre kontakt med intervjupersonen. Dock var detta inte praktiskt genomförbart med Claes Norberg då han både bor och arbetar i Stockholm.

Tolkning av svar

Det finns ett ständigt överhängande problem i att författarna kan tolka svar från intervjuobjekten annorlunda än vad som var tänkt. Detta kan leda till ett felaktigt resultat och en analys som inte är relevant för ämnet. För att motverka detta valde författarna att skicka samtliga intervjuobjekts svar för godkännande till intervjuobjekten. Detta eliminerar tolkningsproblematiken då intervjuobjektet har möjlighet att ge synpunkter på vår tolkning av deras svar.

Yttre validitet

Att uppfylla den yttre validiteten i arbetet har varit en utmaning för författarna. Det finns en överhängande utmaning med intervjuobjekten då frågorna som ställts kan tolkas på flera olika sätt, vilket kan påverka validiteten negativt. Det kan även vara svårt att säkerställa den yttre validiteten vid datainsamlingen där det finns en risk att data selekterats för att bland annat bättre passa studiens övriga data. Författarna har haft denna risk i åtanke under arbetets gång i hopp om att försöka minska de negativa konsekvenserna.

Litteraturstudie

Den främsta utmaningen med en litteraturstudie är urvalet av material och hur det hanteras. Framförallt då det är svårt att undvika att ge större eller mindre utrymme till uppsatser beroende på hur bra de passar vårt ämne. Det har som konsekvens att vissa uppsatser får en större vikt än andra. Vidare finns olika mycket information tillgänglig för olika intressenter. Därför är det också en utmaning att balansera så att alla intressenter får lika stort utrymme i empirin.

2.7 Källkritik

Avsikten med källkritik är att mäta och avgöra om källan mäter det den utger sig för att mäta. Med andra ord ifall källan är valid och aktuell för frågeställningen, samt fri från systematiska felvariationer och är således reliabel. Under arbetets gång är dessa kriterier svåra att ständigt uppfylla men kriterierna har beaktats (Bryman & Bell, 2017). För att hålla teorin nära kopplad till problemdefiniering och samtidigt undvika oanvändbar litteratur har källor och referenser noggrant selekterats i förhållande till frågeställningen. Studiens primära informationskälla är den litteraturstudie som har genomförts. Gällande denna typ av faktainhämtning finns en rad olika utmaningar. Till att börja med finns en uppenbar risk att de valda studiernas syfte inte är tillräckligt likt vårt eget. Detta kan göra att den data som har samlats in är svår att använda i denna studie. Det kan även vara svårt att säkerställa att den data som har samlats in är korrekt då det inte är författarna själva som har genomfört datainsamlingen. Författarna har även varit tvungna att i litteraturstudien tolka respondenternas svar i andra hand. Dessa risker har författarna försökt att minimera genom att ständigt ha de i åtanke under arbetets gång. Sett till respondenterna finns det flera risker. Till att börja med är det inte säkert att deras arbetsuppgifter fångar vad studiens frågeställning efterfrågar. Det finns även risk att intervjuobjekten är subjektiva och därför färgade i sina svar av egna åsikter. Sammanfattningsvis anser författarna att de avväganden och val som har gjorts gällande metoden för denna studie ger grund för att nå en slutsats.

3 Teori

I kapitlet presenteras två företagsekonomiska teorier som bidrar till förståelse för hur intressentrelationer kan påverkas av olika företagsbeslut men även de maktskillnader som intressenter kan ha gentemot företaget förklaras.

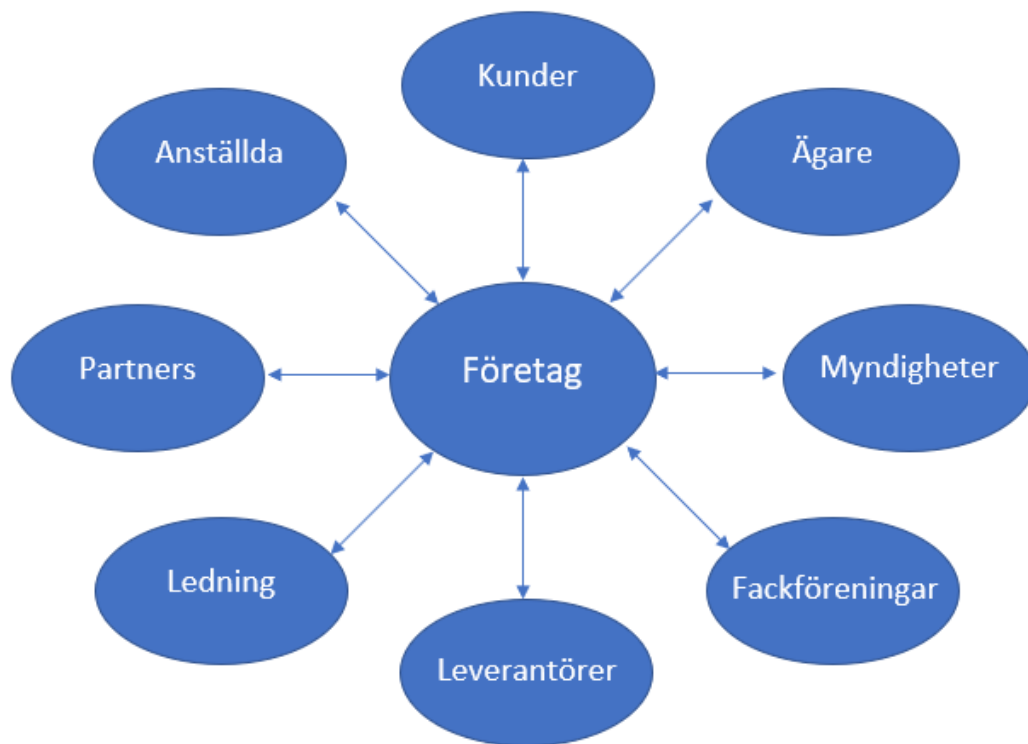
3.1 Val av teoretisk referensram

Intressentmodellen och resursberoendeteorin används som en teoretisk referensram i denna studie. Valet av intressentmodellen grundas sig i att den är tydlig och användbar för att undersöka studiens syfte. Teorin förklarar hur ett företags intressenter påverkas av olika beslut som i slutändan påverkar företaget. Intressentmodellen presenteras först övergripande med fokus på att skapa en förståelse och följs av en mer djupgående presentation av modellen. Slutligen redogörs för de olika intressenterna och hur de kan vara olika viktiga att ta hänsyn till.

Resursberoendeteorin förklarar maktskillnader mellan intressenter och företag samt företagets behov av resurser för att överleva. Valet av denna teori grundar sig i att den visar hur en relation mellan ett företag och en viss intressent kan se ut. Teorin kommer att hjälpa författarna dra olika slutsatser kring vilka intressenter som kan påverkas mer än andra.

3.2 Intressentmodellen

Intressentmodellen används huvudsakligen för att visa att företagen har interaktioner med fler aktörer än bara med ägarna. Syftet med intressentmodellen är att kunna belysa vilka aktörer som har ett intresse i ett företag, samt hur deras agerande kan påverka den externa relationen (Harrison et al. 2015). Ett företags intressenter exemplifieras i en något förenklad version nedan.

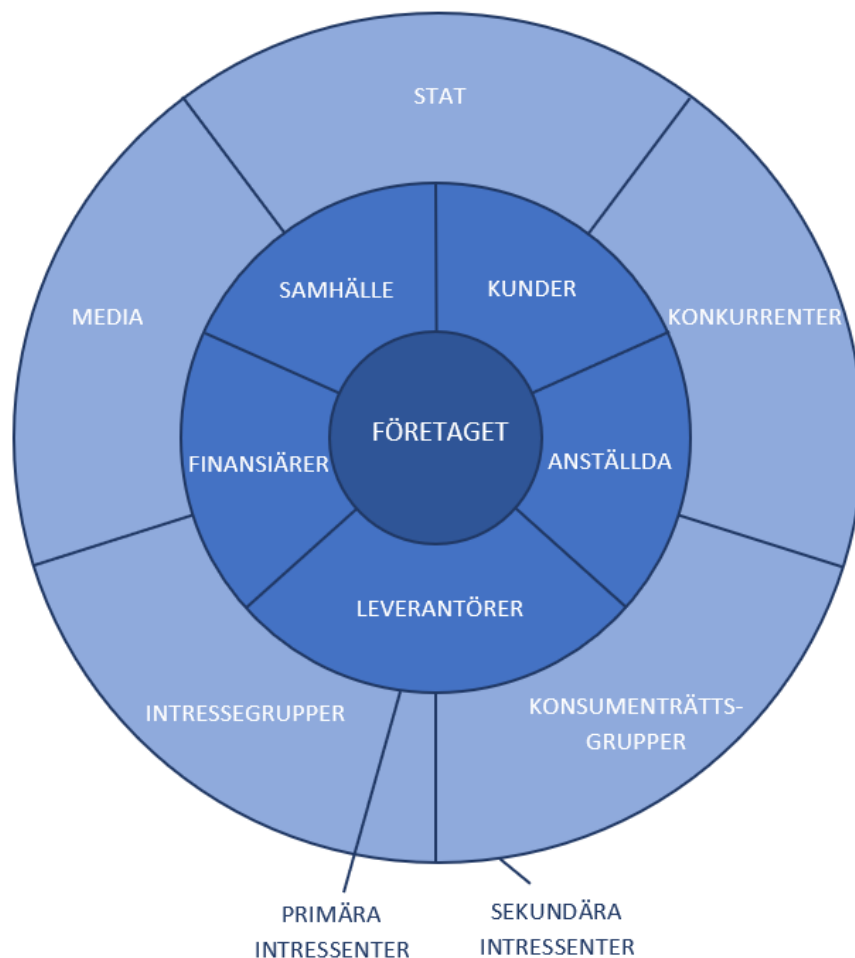
Figur 1: Intressentmodellen, fri tolkning från (Abzug & Webb, 1999)

Den grundläggande idén om att skapa värde för intressenter är enkel. Företag kan ses som en uppsättning av relationer mellan grupper som har ett intresse i de aktiviteter som utgör verksamheten. Intressentmodellen påvisar det samspel som finns mellan företaget och dess intressenter. Att förstå samspelet och hur det sker är av stor betydelse. För att samspelet mellan företaget och dess intressenter ska fungera så bra som möjligt är det viktigt för företaget att veta vad deras intressenter är intresserade av och hur detta kan främja företaget. Det är verkställande chefen eller företagarens uppgift att bland annat hantera och forma dessa relationer (Freeman et al. 2010).

Begreppet intressent är i sig enkelt men ändå vilseledande. Det beskriver att det finns andra grupper till vilka bolaget har ett indirekt ansvar mot. Intressent är en generalisering av begreppet aktieägare med likheten att de har egna anspråk på hur företaget bedrivs (Freeman & Reed, 1983). En smal definition av intressenter är de grupper som är avgörande för organisationens framgång. Teoretiskt berörs alla företag på ett eller annat sätt av relationer till anställda,

leverantörer, finansiärer, kunder och samhället. Det borde dock noteras att i mindre företag är ibland en intressent viktigare än en annan (Freeman et al. 2010).

En bred definition av intressenter är varje grupp eller individ som kan påverka eller påverkas av företaget. Definitionen är problematiskt då den är för omfattande för att på ett meningsfullt sätt identifiera de intressenter som är de strategiskt viktigaste för företaget (Gossy, 2008). Det finns många olika sätt att driva ett framgångsrikt företag och skapa värde för intressenter. För att arbeta mer effektivt med sina intressenter kan det vara lämpligt att kategorisera dessa. Detta illustreras nedan (se figur två) där en uppdelning av primära och sekundära intressenter görs (Freeman et al. 2010). Denna studie fokuserar enbart på fyra av de fem primära intressenterna, vilka presenteras efter figuren.

Figur 2: Värdeskapande för intressenter (Freeman, et al. 2010)

Kunder

Ett företags verksamhet är vanligtvis mycket beroende av sina kunder. Detta i sin tur möjliggör för kunder att efterfråga hög kvalitet och service. Ett exempel är att företaget levererar det de har kommit överens om i tid och till det överenskomna priset (Daft et al. 2014). Detta är således mycket viktigt för företag eftersom de ofta handlar med varandra via kontrakt där de ingår avtal som sträcker sig över tid (Bruzelius & Skärvad, 2011). För att säkerställa att det som avtalats faktiskt genomförs kan kunderna granska sina partners ekonomiska rapporter. En revisors arbete är betydande vid dessa tillfällen eftersom företaget vill se till att ens kontraktspartner verkligen har möjlighet att fullfölja avtalet (EY, u.å).

Leverantörer

Leverantörer har ofta stort intresse av den verksamhet företaget bedriver. Ett av leverantörernas krav gentemot företaget är att företaget ska kunna presentera det de har kommit överens om. Det kan handla om att leverera på utsatt tid till ett överkomligt pris. Leverantörerna har därför ett behov av att den finansiella informationen speglar en riktig och rättvisande bild av företaget (Daft et al. 2014). Vid inköp från leverantörer ges ofta krediter för att minska den finansiella påfrestningen. Den finansiella informationen bygger således upp leverantörens förtroende för att förlita sig på företagets ekonomiska ställning (EY, u.å). Det är av yttersta vikt att informationen är korrekt, vilket är en av anledningarna till att revision efterfrågas av leverantörer (Duits, 2012).

Samhälle

Myndigheter kan ha olika anledningar för att intressera sig för ett företags verksamhet. Det kan vara allt från att se till att lagar och regler efterlevs till att rätt skatt betalas. Samhället vill naturligtvis att företaget i fråga inte går i konkurs eftersom det kan resultera i negativa konsekvenser som förlorade arbetsmöjligheter (Daft et al. 2014). Revision kan ge ökad säkerhet för samhället när en oberoende expert granskar företagets ekonomi för att säkerställa att inget brottsligt försiggår (Bruzelius & Skärvad, 2011).

Anställda

Anställda i företaget är en viktig intressent som ett företag bör ta stor hänsyn till. För de anställda är tryggheten i deras arbetssituation och en rimlig ersättning för det arbete de utför mycket viktigt. Ofta vill anställda även känna att de har ett visst inflytande och medbestämmande i verksamheten. Dessutom vill de att deras arbetsuppgifter ska kännas betydelsefulla (Daft et al. 2014). Anställda kan vara intresserade av revisionsarbete ifall det finns en osäkerhet kring företagets ekonomiska situation. I små företag finns det en ökad risk att anställda drabbas hårt när företaget går ekonomiskt dåligt (Duits, 2012).

3.3 Resursberoendeteorin

Intressentmodellen har kritiserats för att inte visa den maktbalans som finns mellan ett företag och olika intressenter. Modellen kan därför ge intrycket av att alla intressenter kan ha samma makt gentemot företaget (Freeman et al. 2010). Ett centralt antagande för resursberoendeteorin är att ett företag inte är självförsörjande och därmed beroende av omgivningen. Utgångspunkten är att företag förvärvar och bibehåller resurser för dess överlevnad. Det innebär att de måste interagera med intressenter som kontrollerar dem. De resurser som efterfrågas kan vara allt från interna till externa, men också immateriella och materiella. Därför identifierar företag de mest kritiska resurserna och ser till att de är tillgängliga (Pfeffer & Salancik, 1978). Beroende på resursernas betydelse för företaget har intressenten mer eller mindre makt. Ju viktigare en intressent är för ett företags verksamhet, desto mer beroende är företaget av denna intressent (Nienhüser, 2008). Beroendet mellan ett företag och dess intressent kan dock påverkas av en rad olika faktorer, allt från storlek på företaget man samarbetar med till vilken typ av bransch samarbetspartnern är verksam inom. Vissa intressenter kan även vara viktigare, eller upplevas som viktigare än andra intressenter vilket gör att de får en större makt över företagets verksamhet. Stora multinationella företag har betydligt mer makt gentemot en mindre samarbetspartner då det mindre företaget kan vara mer beroende av det stora företaget än vad de större företaget är av dem (Collis et al, 2004).

Enligt resursberoendeteorin är små företag mycket beroende av extern kompetens eller resurser i strategiskt beslutsfattande. Förutom redovisningstjänster kan revisorer också erbjuda rådgivning

för att upptäcka både hot och möjligheter på marknaden. Eftersom denna kompetens inte finns i små aktiebolag är det mer fördelaktigt att anställa revisorer som besitter den. Detta beror på att en revisor har en hög kompetensnivå och hjälper till att fatta beslut, vilket leder till effektivitet i företaget (McLarty & Robinson, 1998). Ett effektivt företag skapar positiva resultat och agerar så att andra intressenters behov tillgodoses. Det finns en koppling mellan revision som betraktas som en extern resurs och ett företags effektivitet, vilket i sin tur resulterar i en effektivare verksamhet (Pfeffer & Salancik, 1978).

När ett företag befinner sig i ett utbytesförhållande med sin omgivning uppstår en makt- och beroendeförhållande. I en omgivning med begränsade resurser skapas en viss osäkerhet för företaget. Detta grundar sig i att företaget inte kan skaffa resurser, vilket innebär att intressenterna har mer inflytande över företaget. För att minska osäkerheten kommer intressenterna genom utövande av makt att avgöra om företaget kan använda resursen (Frooman, 1999). Ett exempel på beroendeförhållande är när en leverantör kräver att företaget tillhandahåller högre kvalitet på finansiell information. Leverantörernas redovisningskrav handlar om att se till att företaget kan fullgöra sina betalningsförpliktelser. Samtidigt kan företaget och dess leverantörer vara intresserade av långsiktiga inköpsrelationer av effektivitetsskäl. Genom revisionen får företaget mer förtroende från leverantörerna för sin redovisning. Granskningen av redovisningen identifierar eventuella brister i redovisningen som är förutsättningar för eventuellt samarbete (Hope et al., 2017). Sammantaget har olika intressenter olika mycket makt mot ett företag. Relationer kan skilja sig från företag till företag och förändras ständigt.

4 Institutionalialia

I kapitlet presenteras först innebörden av revision och vem revision är till för. Detta följs av en förklaring om revisionens betydelse för små företag.

4.1 Vad är revision och vem är den till för?

Enligt 1 kap. 5 § revisionslagen (1999:1079) ska revisorn granska företagets årsredovisning och bokföring samt företagsledningens förvaltning. Granskningen ska vara så ingående och omfattande som god revisionssed kräver. Om revisorn är en auktoriserad eller godkänd revisor eller ett registrerat revisionsbolag, ska granskningen utföras med professionell skepticism.

Revisorernas arbete avslutas med upprättandet av en revisionsberättelse som är en sammanfattning av revisorernas granskning. I den uttalar sig revisorn om årsredovisningen och bokföringen samt om styrelsens och VDs arbete (Visma, 2018). Revisionsberättelsen utgör tillsammans med årsredovisningen beslutsunderlag för företagets intressenter. Sammantaget ger revisionen ökad trovärdighet åt den ekonomiska informationen om företaget och tilltron till hur styrelse och VD fullgör sina uppdrag gentemot sina intressenter (PWC, 2015).

Avsaknaden av revision kan leda till negativa konsekvenser för intressenter eftersom den finansiella informationen kan uppfattas som mindre trovärdig. Olika intressenter måste först och främst ägna en större del av sina resurser för att säkerställa kvaliteten på informationen, vilket i slutändan leder till en ökad kostnad för företaget, till exempel vid utlåning av kapital. Dessutom bidrar revisionen med säkerhet för kunder och leverantörer i samband med olika affärer (ECON, 2007). Ur ett samhällsperspektiv kan revision ses som en kontrollfunktion att företag betalar rätt mängd skatt. En revisor kan även agera som en form av avskräckande kontrollant då det ligger i företagets natur att betala så lite skatt som möjligt (Svanström, 2008).

4.2 Revision i små företag

Den huvudsakliga rollen i en revisors uppdrag är att oberoende granska de finansiella rapporterna. Det förekommer också att revisorn agerar som en oberoende form av rådgivare i olika redovisningsfrågor (DeAngelo, 1981). Revisionen skiljer sig i vissa avseenden beroende på

huruvida det är små företag eller stora börsnoterade bolag. Detta kan bero på olika anledningar som organisationsstruktur, komplexitet och ägarförhållande. Rådgivning är viktigt för företag i mindre storlek då behovet av resurskomplettering är större. Små företag har inte alltid möjligheten att anställa efter behov utan måste istället förlita sig på resurskomplettering. Dessa har därför en benägenhet att i större utsträckning efterfråga rådgivning än vad större företag gör (Svanström, 2008). Små företag utan revision efterfrågar också oftare rådgivning vid skapande av olika underlag till myndigheter (ECON, 2007).

5 Empiri

I kapitlet presenteras först en tidigare studie utförd av Riksrevisionen. Därefter redovisas den empiriska data som är insamlad genom intervjuer och litteraturstudien.

5.1 Riksrevisionens rapport

Riksrevisionen genomförde 2017 en granskning ifall fördelarna av reformen vägde tyngre än nackdelarna. Sammantaget framträdde de negativa konsekvenserna som större (Riksrevisionen, 2017).

Ingen ökad tillväxt och ekonomisk vinning

Reformen ledde inte till ökad ekonomisk tillväxt för de bolag som valde att inte anlita en revisor, snarare tvärt om. Företagen blev heller inte mer konkurrenskraftiga och personalstyrkan i dessa företag sjönk jämfört med de som valde att anlita en revisor. Rapporten påvisar en rad olika anledningar till varför tillväxten och konkurrenskraften sjönk. En anledning kan vara att företagen medvetet redovisar lägre ekonomisk aktivitet nu jämfört med tidigare, för att kunna betala mindre skatt (Riksrevisionen, 2017).

Besparingarna var låga

År 2015 hade 60% av företagen valt bort revision. Bolagen som valde bort revision gjorde enligt rapporten en besparing på snitt 10 000 kr. Detta motsvarar totalt cirka 1% av bolagets nettoomsättning och borde således ha en liten ekonomisk påverkan på företagets lönsamhet och tillväxtmöjligheter. Utöver själva arvodet till revisorn har företagen besparat på annat typ av arbete, som att tillhandahålla den information revisorn behöver för att kunna utföra sitt arbete (Riksrevisionen, 2017).

Risk för ökad ekonomisk brottslighet

Benägenheten att välja bort en revisor var större i nystartade och mindre företag. Detta skiljer sig även mellan olika branscher. Bolag som i större utsträckning än andra valde bort revisor fanns i kontantintensiva branscher. I dessa branscher bedöms risken för ekonomisk brottslighet vara högre än i andra vilket gör att avsaknaden av extern insyn är problematiskt (Riksrevisionen,

2017).

Fel i årsredovisning

Antalet formaliafel i bolagen som valde bort revision ökade efter reformen.

Detta har lett till att Bolagsverket har behövt kräva in kompletterande uppgifter från företagen för att korrigera de fel som uppstått. Detta innebar att bolagen själva fick korrigera felen och skicka in årsredovisningen på nytt vilket är kostsamt och tidskrävande. Innan korrigeringar skett registrerade Bolagsverket den felaktiga årsredovisningen vilket får som konsekvens att de fortfarande innehåller felaktigheter. Detta strider bland annat mot kravet att en finansiell rapport måste återge en rättvisande bild av företagets ekonomiska situation. Den bristfälliga årsredovisningen förmedlas oförändrad till olika intressenter, som andra myndigheter eller kreditinstitut (Riksrevisionen, 2017).

Påverkan på skattebetalning

Skatteverket har inte följt upp kvalitén på årsredovisningen efter reformen och vet således inte hur reformen har påverkat skatteredovisning och skattefusket. Skatteverket hanterar heller inte företag som inte har en revisor annorlunda än företag som har en revisor när de kontrollerar deras redovisning. Skatteverket fick, samtidigt som reformen genomfördes en ny kontrollmöjlighet, så kallad dokumentationsskyldighet. Syftet med kontrollmöjligheten var att försöka förebygga felaktigheter i bolagens redovisning och därmed motverka skattebortfall. Kontrollmöjligheten har dock inte använts överlag mer på företag som inte anlitar en revisor. Den nya kontrollmöjligheten har därmed inte varit lika effektiv att motarbeta skattebortfall och skattebrott som man hade hoppats (Riksrevisionen, 2017).

Arbetet mot ekonomisk brottslighet

Sedan reformen infördes har ärendena hos Ekobrottsmyndigheten ökat. Det handlar i många fall om slarvfel som till exempel försenad årsredovisning eller brister i bokföringen. Detta har som konsekvens att myndigheten får mindre tid att ägna åt de grova brotten. Vidare har revisorernas anmälningar till Ekobrottsmyndigheten minskat kraftigt då de inte längre har någon insyn i bolagen. Detta har lett till att processen för att upptäcka ekonomisk brottslighet försvåras.

Skatteverket har också fått in betydligt färre så kallade orena revisionsberättelser. Detta gör att Skatteverket går miste om tidiga indikationer på oegentligheter (Riksrevisionen, 2017).

5.2 Intervjuer

Då intervjuerna har en semistrukturerad form kan frågan som ställs skilja sig från vad som står i bilagorna. Intervjuobjektens svar nedan har sammanställts i en löpande text där deras huvudargument presenteras. Vikten av att presentera intervjuobjektens svar så likt som möjligt har tagits i hänsyn av författarna och har därför transkriberats och återfinns ordagrant i bilagorna ett till och med fem.

5.2.1 Peter Cederblad

Peter inleder med att understryka att avskaffandet av revisionsplikten enbart gäller små aktiebolag där ägaren själv har satsat kapital. Han påpekar att många andra organisationer borde ha betydligt fler intressenter att ta hänsyn till än vad små aktiebolag har som till exempel ekonomiska föreningar och bostadsrättsföreningar. Dessa har dock aldrig haft liknande krav på revision. Peter menar att de aktiebolag som understiger gränsvärdet har väldigt få intressenter att ta hänsyn till och då blir det ganska naturligt att dessa bolag inte väljer att ha kvar revisorn. Han menar att revision ska vara efterfrågestyrd och ha utgångspunkt i kraven från intressenter. Valet från ett företags sida om att ha revision är alltid därför en avvägning. Om ett företag har intressenter är det viktigt att ha revisor då det tillför trovärdighet till årsredovisningen.

Att inte ha kvar revision har enligt Peter lett till att ett ökat antal fel i företags årsredovisningar, framförallt summeringsfel vilket gör att till exempel Bolagsverket har fått mycket mer att göra. Peter menar dock att detta inte riktigt har något att göra med revisorns arbete. En revisor kontrollerar givetvis att siffrorna stämmer men ger även tilltro till den finansiella rapporteringen. Kunderna vill helt enkelt visa att de sköter sig och går att lita på. Utöver detta erbjuder revisorn även finansiell rådgivning. Peter säger också att en revisor kan vara viktig inom vissa branscher där relationer med framförallt kunder och leverantörer är extra viktigt.

Peter menar att revisorns arbete efter lagändringen har övergått till att innefatta mer rådgivning

än att enbart genomföra kontrollerande arbetsuppgifter. Med förändringen säger Peter att det är många företag som inte ser värdet i det arbete en revisor utför utan bara som en kostnad som måste betalas. Utifrån detta argument menar Peter att debatten kring de fördelar lagändringen har inneburit är snedvriden. Peter anser att beskrivningen av vad en revisor erbjuder är förenklad och inte visar alla fördelar en revisor kan inbringa. Detta innebär att fördelarna med reformen ser större ut än vad de faktiskt är. Peter menar vidare att det finns en massa dolda "intäkter" som till exempel ökad tilltro från leverantörer av att anlita en revisor vilket gör att snittkostnaden på 10 000 kronor är mer överkomlig.

Sammanfattningsvis tycker Peter att debatten som förs kring lagändringen är något snedvriden och förenklad. Vad en revisor kan erbjuda ett företag är mycket mer komplext än vad som framkommer. Istället borde debatten kring reformen snarare kopplas mer till hur olika intressentrelationer kan påverkas.

5.2.2 Rickard Marjanovic

Rickard börjar med att poängtera att det framförallt är mindre företag som har avskaffat revision då dessa har varit mycket mer fokuserade på sina kostnader. Detta har lett till att väldigt många mindre bolag har ett ökat antal fel i sin årsredovisning. Rickard menar att framförallt Bolagsverket påverkas av detta då myndigheten får betydligt mer att göra. Rickard spekulerar vidare att detta problem i grund och botten handlar om att företag inte riktigt förstår vilken betydelse en revisor har och vad de erbjuder företaget. Vidare tycker han att det går att ifrågasätta hur seriösa företag är som väljer att inte anlita en revisor. Rickard menar att revisorn istället borde ses som en samarbetspartner som bland annat kan hjälpa företaget bibehålla goda relationer med viktiga intressenter. Relationen till intressenter kan därför påverkas negativt om småföretag väljer bort revision. Rickard poängterar dock att reformen inte enbart har lett till negativa konsekvenser.

En positiv effekt Rickard väljer att lyfta är att väldigt små bolag med låg omsättning får möjligheten att välja bort revisorn. I detta sammanhang är det dock viktigt att komma ihåg att många företag inte är redo att arbeta utan en revisor. Många företag känner inte till de negativa

konsekvenser som valet av att välja bort revisor kan få. Ifall de hade gjort det menar Rickard att de med största sannolikhet hade tänkt till ytterligare en gång. Rickard påpekar att vissa av de bolagen han numera arbetar med en gång i tiden valde bort revision. Mycket av det arbete som nu behöver göras är att städa och förbättra föregående års siffror då de innehåller mycket felaktigheter.

Det borde vara en trygghet för företagets intressenter att ha kännedom om att företaget har extern kunskap bakom sig som kan hjälpa organisationen inför tuffa beslut. Det är även en säkerhet för intressenter att veta att ett skyddsnät finns och att det således går att lita på den information samarbetspartnern lämnar. En revisor är i breda drag även en rådgivare som kan växa tillsammans med sina kunder. Revisorns huvudsakliga uppgift är att se till att redovisningen är tillräckligt korrekt för att skapa tilltro till de finansiella rapporterna så att investerare inte ändrar sina beslut. Det är viktigt att poängtera att en revisor aldrig granskar ner till sista kronan, utan istället finns ett materialitetstänk, som innebär att enbart poster som är relevanta till företagets omsättning granskas.

Avslutningsvis går det att betrakta revision som ett grovt skyddsnät där det som redovisas är en korrekt bild av verkligheten. Ifall revisionen inte skulle funnits är det egentligen bara Skatteverket som hade agerat kontrollant. Reformen är givetvis positiv med tanke på att företagen sänker sina kostnader men samtidigt negativ då fler antal felaktigheter riskerar att genomföras som till exempel redovisningsfel.

5.2.3 Claes Norberg

Claes är väldigt positivt inställd till reformen. Han säger att väldigt många bolag har valt bort revision för att framförallt minska de administrativa kostnaderna, vilket är en stor fördel för företagen. Många mindre företag finner inte revisorns arbete tillräckligt värdefullt för att motivera den höga kostnaden. Vissa företag kan dock vara lite trångsynta och inte se revisorernas positiva påverkan i det långa perspektivet. Att inte ha anlitat en revisor har i slutändan lett till att ett ökat antal fel i årsredovisningarna. Utöver detta menar Claes dock att reformen inte påverkat företagen speciellt negativt.

Claes menar att ett företag i denna storlek har ofta inte tillräckligt stora intressenter som behöver tas hänsyn till. Då det ofta är ägarna själva som är anställda i bolag återstår bara långivare och myndigheter som potentiella intressenter. Vidare anser han att bland annat att Skatteverket inte ser reformen som speciellt negativ då detta inte är en av deras prioriterade frågor.

Det är även många som påpekar att det finns en ökad risk för ekonomisk brottslighet i samband med att reformen genomfördes, vilket Claes delvis håller med om. Dock finns det ett missförstånd om vad ekonomisk brottslighet faktiskt är. Att upprätta en slarvig årsredovisning är ett brott, men det är inte dessa typer av brott som det syftas på i sammanhanget. Det syftas snarare på brott som skattebrott och penningtvätt vilket ofta är svårt för en revisor att upptäcka i deras granskning. Claes menar att revisorns betydelse i att förhindra ekonomisk brottslighet är överdriven. Då bara för att en revisor anlitas betyder det inte att företaget per automatik inte genomför ekonomisk brottslighet.

Det finns också många positiva effekter av reformen. Till att börja med innebar reformen kostnadsbesparingar för de företag som inte ansåg sig behöva en revisor. Möjligheten för företag att själv välja ifall kostnaden är värt pengarna är av stor betydelse menar Claes. Totalsumman av de besparingar samtliga företag har gjort är tillsammans väldigt stor, och dessa pengar kan sedan användas av företaget för att utveckla sin verksamhet eller till sådant som de själva anser sig behöva. Claes menar i grund och botten att företaget själva vet bäst vad de behöver.

Värt att poängtera är att det finns företag som fortfarande väljer att anlita en revisor trots att de inte längre behöver. Enligt Claes beror detta på att företaget fortfarande finner ett värde i att anlita en revisor, vilket kan bero på flera anledningar. För det första besitter revisorn omfattande kunskaper inom redovisning och revision och kan hjälpa små företag där kompetensen inte finns med att förbättra deras verksamhet. En annan orsak kan vara att företaget har en väldigt god relation med sin revisor, och det kan således ske helt naturligt att samarbetet med revisorn fortsätter.

Avslutningsvis poängterar Claes att han inte fått in några klagomål från sina medlemsföretag angående reformen och således tolkar han detta som att företagen överlag är positiva till

reformen. Claes menar vidare att gränsvärdet borde höjas ytterligare så att fler företag kan ta del av dess fördelar. Detta skulle även innebära att Sverige som land blir mer konkurrenskraftigt gentemot övriga Europa.

5.2.4 Karin

Karin menar att det idag är färre företag som använder sig av en revisor jämfört med före reformen. Företag anser att kostnaden för revisorer är för hög och att pengarna hellre läggs på annat. Detta kan enligt Karin leda till att det förekommer ett ökat antal fel i den ekonomiska redovisning som företagen lämnar ifrån sig. Det kan bero på att kompetensen inte finns i dessa företag. Det finns också en risk att företag inte väljer att fokusera fullt ut på redovisning utan istället utvecklar företaget och dess verksamhet. Årsredovisningen är dock inget som granskas specifikt av Skatteverket utan är en del av en helhetsbedömning som görs. Karin säger att kvalitén på årsredovisningen är viktigare för företagets kunder, leverantörer och andra institut än för Skatteverket. Det kan även vara så att tilltron till den finansiella ställningen påverkas negativt ifall företaget inte har en revisor. En icke reviderad årsredovisning kan göra så att läsaren drar öronen åt sig och är mer skeptisk till innehållet då ingen extern part har varit inblandad.

Karin menar att Skatteverket teoretiskt borde få mer att göra jämfört med innan reformen. Detta är dock väldigt svårt att säkerställa då arbetsbelastningen hos myndigheten ständigt förändras. Skatteverket har mottagit fler deklARATIONER via nätet vilket har lett till att myndigheten kan förhindra vissa typer av fel, som summeringsfel vilket minskar deras arbetsbörda.

Efter reformen har Skatteverket mottagit betydligt färre anmälningar från revisorer gällande brister och ekonomisk brottslighet. Karin menar dock att det såklart hade varit bättre ifall Skatteverket hade fått fler och tydligare indikationer på felaktigheter i ett tidigare stadie. Myndigheten fokuserar dock inte mer på företag som inte väljer att anlita en revisor. Dock fokuseras arbetet under vissa perioder mot extra utsatta branscher där kontanter är vanligare. Färre anmälningar leder bland annat till en ökad risk för skattebrott men Karin påpekar att det inte bara är reformen som bidrar till detta. Det finns andra lagar och regler som minskar myndigheternas insyn i bolag och på så sätt ökar risken för ekonomisk brottslighet. Skatteverket

får således arbeta med andra tillvägagångssätt och medel för att minska denna risk. Till exempel har personalliggare införts på vissa arbetsplatser som gör det lättare för Skatteverket att hålla koll på de som befinner sig på arbetsplatsen. Det har även införts arbetsgivardeklarationer på individnivå vilket ökar myndighetens kontrollförmåga ytterligare.

Utomstående insyn i ett bolag är alltid bra vilket ledde till att Skatteverket initialt var negativt inställd till reformen. Denna inställning har dock förändrats över tid då myndigheten inte alls blev lika negativt påverkade som de på förhand trodde. Således går det att argumentera för att höja gränsvärdet ytterligare.

5.2.5 Emil Persson

Eriks Grönnyteservice har aldrig anlitat en revisor, och det beror på att det aldrig har behövts enligt lag. Således har ägarna aldrig reflekterat över vilka fördelar en revisor kan inbringa. Emil säger att om de valde att anställa en revisor, hade de förväntat sig en mycket kunnig person som kan ge råd om redovisningsmetodik. Att anställa en revisor kan bli aktuellt om priset på redovisningstjänster hade sjunkit.

Utifrån den nuvarande storleken på företaget resonerar Eriks Grönnyteservice att de enda intressenterna de måste ta hänsyn till är deras kunder då de inte har varit i kontakt med till exempel kreditgivare. Kunderna riktar dock inte speciellt mycket fokus på årsredovisningen. Vidare menar Emil att ifall de skulle köpa in nya maskiner spelar det inte stor roll ifall leverantören har en reviderad årsredovisning eller inte då detta inte är något ägarna kollar på. Ifall ägarna hade valt att lägga vikt vid årsredovisning medges dock att reviderade siffror hade varit bättre.

Detta skulle kunna förklara varför majoriteten av små företag inte väljer att anlita en revisor. De som fortfarande väljer att anlita en revisor har således någon intressent som indirekt kräver det samt kanske är större än vad vi är resonerar Emil. Det är dock viktigt att poängtera att det fortfarande finns ett värde i att få sin årsredovisning reviderad då tilltron till den finansiella informationen ökar.

Avslutningsvis poängterar Emil att reglerna inte borde lättas upp ytterligare. Revision har en viktig samhällsfunktion som finansiella beslut ofta baseras på. Ifall gränsvärdet skulle höjas finns risken att företag som har viktiga intresser att ta hänsyn till ändå väljer att inte anlita en revisor.

5.3 Litteraturstudie

5.3.1 Skatteverket

Bland uppsatserna var det fyra stycken som undersökte Skatteverket och dess relation till revisionsplikens avskaffande. De olika uppsatserna har intervjuat allt från en respondent (Uppsats nr, 1) till åtta respondenter (Uppsats nr, 4) anställda vid Skatteverket. Respondenterna är även anställda vid olika positioner och avdelningar hos myndigheten. Avskaffandet av revisionsplikten betydde att Skatteverket fick ökade befogenheter samt nya verktyg att arbeta med. Den "löpande bokföringskontrollen" som infördes innebär att Skatteverket gör kontroller hos företagen och bedömer redovisningens kvalitet (Uppsats nr, 1, 2, 3, 4). Fokus är på att kontakta nystartade företag i syfte att hjälpa dem att göra rätt från början. Detta motverkar att fel görs samt onödiga kostnader och extraarbete. Då de löpande under året arbetar med företagens årsredovisningar är flera respondenternas inställning att en del av revisorns ansvar har flyttats till Skatteverket (Uppsats nr, 4).

Hos Skatteverket betraktas revision som viktigt för företagets intresser. Revisorns arbete som extern granskare av företagets räkenskaper beskrivs som att utgöra en kvalitetsstämpel (Uppsats nr, 2 och 4). I uppsats 4 ser samtliga respondenter revisorn som en oberoende granskare vilket ökar tryggheten och skapar trovärdighet. Det går inte att säkerställa att kvaliteten för årsredovisningar har minskat för företag som valt bort revision. Detta då det inte finns tillräckligt med material att jämföra från både före och efter revisionsplikens avskaffande (Uppsats nr, 4). Risken för skattefel är dock större hos bolag som inte har revision (Uppsats nr, 2). Att Skatteverket inte längre får in revisionsberättelser av företag som saknar revision menar många respondenter påverkar deras arbete negativt. De orena revisionsberättelserna användes som riskindikatorer och riskerar att minska Skatteverkets underlag till kontroll. Även de rena revisionsberättelserna kan vara till hjälp då de visar att verksamheten sköts på korrekt sätt

(Uppsats nr, 2, 4). Dock är Skatteverket noga med att belysa att urvalsarbetet sker på samma premisser oavsett om närvaro av revisor finns hos företagen eller inte.

Skatteverket uppger att de idag är positiva till avskaffandet av revisionsplikten (Uppsats nr, 1, 3, 4). Flera uppsatser nämner att Skatteverket har fått större befogenhet och nya verktyg för att upptäcka felaktigheter i redovisningen. Det viktigaste verktyget är den löpande bokföringskontrollen. Förändringarna gör att Skatteverket kan arbeta mer förebyggande för att upptäcka fel istället för att försöka få företag att korrigera fel i efterhand. Sammantaget ger Skatteverket en positiv bild av revisorn och respondenterna ser revision som något viktigt för alla företags intresser. Uttryckligen beskrivs ett intresse till revision och reviderade underlag.

5.3.2 Svenskt Näringsliv

Totalt hittades tre uppsatser som innehåller intervjuer med representanter från Svenskt Näringsliv. Två av intervjuerna är med Claes Norberg som tidigare har presenterats i arbetet (Uppsats nr, 1 och 3). Den andra representanten är Christina Fosnes som var regionchef på Svenskt Näringsliv i Kalmar län vid intervjutillfället (Uppsats nr, 2). Svenskt Näringsliv såg mycket positivt på förhand att småföretag skulle få möjligheten att välja bort revisionsplikten. Efter avskaffandet upplevs medlemsföretagen som nöjda och effekterna av reformen har blivit som förväntat.

Svenskt Näringsliv menar framförallt att kostnadsbesparingar för småföretag är den stora positiva konsekvensen av reformen samt en minskad regelbörda för småföretagen (Uppsats nr, 1, 2, 3). Utifrån näringslivets perspektiv gör småföretagen som resultat av reformen besparingar på drygt 2 miljoner per år.

En negativ konsekvens till följd av revisionspliktens avskaffande är enligt Svenskt Näringsliv årsredovisningars sämre kvalitet och att dessa kan bli registrerade på Bolagsverket (Uppsats nr, 1, 3). I uppsats 1 hade C. Norberg större förväntningar på att Bolagsverket skulle möta reformen med mer kontroll av årsredovisningarna. Vidare ser han gärna att Bolagsverkets tar steg från registreringsmyndighet till att även bli en kontrollmyndighet. När det kommer till Skatteverket menar Svenskt Näringsliv att revision inte är den mest relevanta förutsättningen för skattefel.

Skatteverket använder istället andra riskindikationer i sina system. Dessutom har Skatteverket utvecklat andra metoder för att undvika, förebygga och begränsa skattefel (Uppsats nr, 1).

Sammanfattningsvis såg Svenskt Näringsliv fördelar med att revisionen skulle bli efterfrågestyrd, men även att kostnad och administrativa bördan skulle minska för småföretagen (Uppsats nr, 1, 2). De flesta företag som Svenskt Näringsliv har haft kontakt med har kvar sin revision. Företagen känner ofta att revisionen sätter en kvalitetsstämpel på räkenskaperna gentemot intressenterna. Samtidigt betonas att de företag som valt bort sin revision inte bör ses som mindre trovärdiga. Detta då företagen enligt lag är skyldiga att deklarerera och upprätta bokslut, vilket är offentliga handlingar som kontrolleras (Uppsats nr, 2).

5.3.3 Småföretag

I uppsatserna som har lästs är respondenterna ensamma ägare eller delägare i företagen. I uppsats 3 intervjuas fyra småföretag som tidigare haft krav på revisor men nu inte längre omfattas av revisionsplikten. Hälften av företagen har valt att inte ha kvar revisorn efter revisionspliktens avskaffande. I uppsats 9 intervjuas tio småföretagare som inte omfattas av revisionsplikten och vidare har valt att inte behålla revision. I uppsats 5 och 6 görs intervjuer med småföretag som anlitar en revisor trots att de inte omfattas av revisionsplikten. I uppsats 8 intervjuas sju små företag som anlitat en revisor till följd av att företagen överskridit gränsvärdena.

I flera av uppsatserna dras slutsatser kring att om företagen upplever att nyttan av att behålla revision är större än kostnaden väljer företaget frivillig revision. Det är svårt att urskilja ett tydligare mönster men anledningarna till att avskaffa revision var oftast de samma. Bland de företag som har valt att avskaffa revision var framförallt de kostnadsbesparingarna som kunde göras viktiga (Uppsats nr, 3, 9).

Samtidigt finns en stor variation i svaren bland de som valt att behålla revision. Bland de företag som har valt att behålla revision menar de dels att det tillför tillförlitlighet till räkenskaperna. Genom att ha revisor säkerställs att informationen som rapporteras är korrekt och trovärdig (Uppsats nr, 3, 6). En rädsla gentemot kontroller från Skatteverket uttrycktes även av många respondenter (Uppsats nr, 3, 5, 6, 9). Vidare behåller många företag revision då revisorns rådgivning värdesätts men det kan även visa seriositet mot omgivningen (Uppsats nr, 1, 6).

Att ha revisor har betydelse i kontakt med företags intressenter. Revisorns granskning av företagets finansiella rapport minskar väsentliga fel i redovisningen, vilket ger högre trovärdighet gentemot intressenterna (Uppsats nr 3, 6). En av respondenterna uttrycker att revisorn är en kvalitetsstämpel mot myndigheter som Skatteverket och Bolagsverket då han menar att myndigheter är medvetna om att revisorn inte tillåter felaktigheter i rapporterna (Uppsats nr, 5). Relationen med Skatteverket hade påverkats negativt om de inte hade haft en revisor. De flesta respondenter tvekar inte att Skatteverket kontrollerar för eventuella skattefel i redovisningen och detta påverkar i sin tur företagets val att behålla revisorn. Många av respondenterna är även oroliga att råka ut för extra skattekontroller från Skatteverket, om företaget avstår från revisionen (Uppsats, 3, 5, 6).

Många av respondenterna menar även att revision är viktigt för att tillhandahålla en god relation till leverantörer och kunder. Det upplevs som att kunder och leverantörer vill känna trygghet när de ingår i en utbytesrelation med företaget. I flera av uppsatserna nämns att relationen med leverantörer och kunder möjligtvis hade kunnat försämrats om företaget av sagt sig revisionen, då det riskerar att framställa företaget som otillförlitlig (Uppsats nr, 5, 6). Revision ger kunder trovärdig information om företaget kan förväntas sköta sina leveranser. Kunder kan vidare vara intresserade att veta företaget har en revisor då samarbetspartnern vid olika projekt hanterar stora summor pengar. På samma sätt kräver leverantörer reviderad redovisning för att säkerställa att företag kan betala ordern av varor och tjänster (Uppsats nr, 6).

Det varierar mellan uppsatserna huruvida respondenter tar hänsyn till om andra företag anlitar revisor. I flera av uppsatserna tar inte respondenterna hänsyn till om andra företag har revisor (Uppsats nr, 3, 8). Detta motsägs i andra uppsatser där respondenterna påpekar att när de själva väljer leverantör är de noga med att företaget har revisor. Fördelen är att företagen är granskade sedan flera år tillbaka och att de därför bör ha en god ekonomi. Men det bör även visa på ett seriöst drivande av bolaget (Uppsats nr, 5).

Bland småföretagen har många valt att behålla revisorn samtidigt som andra har valt att inte ha kvar revision. Då respondenterna har olika bakgrund och förutsättningar finns det en varierande inställning till revision och en skiftande uppfattning om vad revisorn gör. Därför skiljer det sig kraftigt i respondenternas syn om hur revision kan bidra till företaget. Några av de generella

slutsatserna från uppsatserna är att de som slutat med revision oftast inte såg någon större nytta och de som behöll upplevde den som användbar.

5.3.4 Revisionsbyråer

Bland uppsatserna var det fyra stycken som undersökte revisionsbyråer och dess relation till revisionsplikens avskaffande. Respondenterna i uppsatserna jobbar nästan uteslutande på en av de fyra stora revisionsbyråerna. I uppsats 1 intervjuas tre respondenter från större revisionsbyråerna och två från en mindre byrå. I uppsats 3 intervjuas en revisor som även är kontorschef på en av de större byråerna. I uppsats 7 intervjuas tre respondenter från större revisionsbyråer samt en från en mindre.

Något som är gemensamt för alla respondenter är att effekten av reformen har inte varit så överväldigande som på förhand förväntades. Förlusten av kunder till följd av den avskaffade revisionsplikten upplevs som liten (Uppsats nr, 1, 3, 7). Den stora majoriteten av de sedan tidigare befintliga småföretagen har valt att behålla revision (Uppsats nr, 1, 7). Bland nystartade småföretag är det överraskande många som har valt bort revision (Uppsats nr, 1, 3). I uppsats 1 resoneras det samtidigt kring att den ökade mängden aktiebolag till följd av avskaffandet kan ha bidragit till att branschen i stort fortfarande har samma arbetsbelastning. Dessutom har byråerna i många fall ersatt de minskade revisorsuppdragen med andra uppdrag som inom rådgivning.

Många revisionsbyråer såg reformen som ett sätt att frigöra vissa småföretag från revisionen. Detta stämmer framförallt för de småföretag som inte hade några direkta intressenter. Även om nya bolag i mindre utsträckning väljer revision så har de i många fall valt redovisning och revisionsbyråerna har utvecklat sina tjänster på den sidan (Uppsats nr, 1, 3). Sammantaget har detta inneburit att många av byråerna inte har tappat några intäkter totalt sett.

I alla uppsatser nämns intressenters påverkan på olika sätt som en viktig förklaring till om företagen behåller revision. Ibland finns det intressenter som kräver revision. Det kan handla om företag som har större leverantörer samt kunder eller behöver tillstånd (Uppsats nr, 1). I uppsats 7 ser samtliga intervjupersoner rädslan för Skatteverket som en viktig anledning till att revisionen behålls. Revisorerna tror i olika hög grad på att många företag behåller revision för att

undvika granskning från Skatteverket. I uppsats 3 förväntar revisorn att det sker särbehandling från Skatteverkets sida. Han menar att Skatteverket kontrollerar alla deklARATIONER där varken revisor eller redovisningskonsult har varit inblandade och endast gör stickprov på övriga.

Men det kan också handla om att företaget vill underlätta affärsmöjligheter då intressenter tycker att det skapar trygghet och trovärdighet till bokslutet. I uppsats 3 påtalar revisorn att det är en säkerhet för kunder och leverantörer om företaget har en revisor. Med det sagt kan det finnas en vilja att visa att företagets ekonomi och handlande är korrekt. En oberoende granskning av revisorer signalerar detta till omgivning och intressenter. Företag har även en tendens att göra samma sak som de alltid har gjort (Uppsats nr, 7).

Revision har en viktig roll och revisorn är betydelsefull i kontakt med företagets intressenter. Sammanfattningsvis innebär avskaffandet att revisorerna i högre utsträckning verkar på en efterfrågestyrd marknad, som ställer nya krav på kompetens och tjänsteutbud. Dock har effekten varit mindre än vad revisorerna på förhand trodde. Även om många nya småföretag väljer bort revision är antalet kunder ungefär den samma då revisionsbyråerna utökar sitt tjänsteutbud men även antalet aktiebolag ökar.

6 Analys & slutsats

I kapitlet följer en analys av det insamlade empiriska materialet. Inledningsvis analyseras den insamlade empirin för att försöka framhäva de mest betydelsefulla konsekvenserna och vilka intressentrelationer de kan påverka. Dessa konsekvenser analyseras sedan vidare för att försöka påvisa verkligheten utifrån ett teoretiskt perspektiv. Avslutningsvis sammanställs det författarna kommit fram till i en slutsats.

6.1 Empirisk analys

Den insamlade empirin som presenterats i det tidigare kapitlet analyseras och jämförs för att konstatera vilka konsekvenser som kan uppstå och hur dessa kan påverka intressentrelationerna.

6.1.1 Skatteverket

Enligt Karin och Riksrevisionens rapport är det vanligare att nya småföretag väljer bort revisorn nu när det är frivilligt. Att revisorer inte anlitas i samma utsträckning borde innebära att kompetensen för att kontrollera samt tillhandahålla en korrekt årsredovisning inte finns tillgänglig på samma sätt i småföretagen. Skatteverket har samtidigt efter reformen fått större befogenhet och nya verktyg för att upptäcka felaktigheter i redovisningen och gör nu kontinuerligt kontroller hos företagen där redovisningens kvalitet bedöms. Förändringarna gör att Skatteverket kan arbeta mer förebyggande mot företag för att säkerställa kvalitén i den finansiella informationen.

Revisorns arbete skapar enligt Skatteverket trygghet och trovärdighet till företagets finansiella rapporter. Genom att inte anställa en revisor kan det därför finnas en ökad risk för misstro och misstänksamhet mot företaget. Med stöd av Karins uttalande och Riksrevisionens rapport om att färre företag anställer revisor kan kunder och leverantörer ha påverkats negativt. Den upplevda tryggheten och trovärdigheten till företagets årsredovisning borde således ha sjunkit. Karin hävdar även att kvaliteten på årsredovisningen är viktigare för kunder och leverantörer än Skatteverket då årsredovisningen inte granskas specifikt utan som en del av helheten.

6.1.2 Svenskt Näringsliv

Svenskt Näringsliv har haft en transparent och tydlig åsikt som i stort sett varit oförändrad. Innan reformen sågs fördelar med att revisorn skulle bli efterfrågestyrd, men även att kostnader och administrativa bördan skulle minska för småföretagen. Detta har på många sätt förverkligats enligt Svenskt Näringsliv då reformen innebar att företag fick en större valfrihet och möjlighet till kostnadsbesparingar samt lättad regelbörda. Detta bekräftas i Riksrevisionens rapport som säger att företag som väljer bort revision i snitt sparar 10 000 kr. Benämningen småföretag rymmer dock företag av varierande storlek och det borde således betyda att det har en skiftande effekt beroende på hur mycket det påverkar företagets lönsamhet och tillväxtpotentialer. Utöver arvudet besparas företagen på administrativt arbete som behövs för att tillhandahålla korrekt information.

Svenskt Näringsliv ser myndigheter som den viktigaste intressenten för småföretag. Som konsekvens av reformen beskrivs att årsredovisningen har fått sämre kvalitet i både intervjun och litteraturstudien. Claes är tydlig med att detta oftast handlar om formaliafel som inte utgör brott vilket också tas upp i Riksrevisionens rapport. Bolagsverket agerar inte som en kontrollant i nuläget då de inte noterar vilka årsredovisningar som har blivit reviderade och registrerar därför även felaktiga sådana. Vidare får inte Skatteverket in revisionsberättelser längre från företag som inte använder revision. Med utgångspunkt i detta borde en möjlig slutsats vara att Skatteverket har fått ett större ansvar för att kontrollera företagens årsredovisningar. Detta borde vara negativt ur ett myndighetsperspektiv då det blir svårare att kontrollera att företagen agerar korrekt och att rätt skatt betalas in. Även om avskaffandet har lett till lägre kostnader för småföretag finns det risk att kostnaderna kan ha flyttats mellan intressenterna. I ett näringslivsperspektiv kan kostnaderna som tillhör reformen istället ha tillfallit Skatteverket.

6.1.3 Små företag

Eriks Grönnyteservice som startades efter revisionspliktens avskaffande valde att inte anlita en revisor. Det är vanligare för nya och mindre företag att inte anlita revisor och den viktigaste anledningen att avskaffa revision är för att minska kostnaderna. Då mindre företag ofta har en mycket känslig ekonomi, gör de förmodligen ekonomiska uppoffringarna för att behålla eller öka

lönsamheten. Som det går att utläsa i litteraturstudien och Riksrevisionens rapport var anledningarna bakom att behålla revision på många sätt mer varierande.

Det skiljer sig mellan Eriks Grönnyteservice och respondenterna i litteraturstudien gällande vilka intressenter de upplever som de viktigaste att ta hänsyn till. Eriks Grönnyteservice ser enbart deras kunder som en viktig intressent. I litteraturstudien betraktas också Skatteverket som en viktig intressent. Framförallt är många rädda att råka ut för kontrollavgifter då de vet att Skatteverket kontrollerar för eventuella skattefel. Statliga myndigheter som Skatteverket måste alla företag, oavsett storlek ta hänsyn till i olika utsträckning. Det kan dock vara ännu viktigare för mindre företag att undvika olika viten och sanktioner då det gör mer skada på ett mindre företags ekonomi. Det är smått överraskande att inte fler av respondenterna i litteraturstudien ser anställda som en viktig intressent. Framförallt då små företag generellt är mer ekonomiskt volatila och marknadsförändringar kan därför drabba de hårt. Detta gör att anställda i mindre företag är betydligt mer utsatta vid eventuella ekonomiska förändringar och riskerar att förlora jobbet.

Många av respondenterna i litteraturstudien menar att revision är viktigt för att tillhandahålla en god relation till leverantörer och kunder. Därför hade små företags relation till leverantörer och kunder möjligtvis kunnat försämrats om företag av sagt sig revisionen, då det riskerar att framställa företaget som otillförlitlig. Företagets kunder och leverantörer påverkas främst på grund av att företaget inte kan uppvisa någon form av säkerhet vid felaktiga siffror. Som en följd av en icke reviderad årsredovisning blir kunder och leverantörer mer skeptiska och agerar med mer försiktighet.

6.1.4 Revisionsbyråer

Enligt intervjuerna med Peter och Rickard har valet att inte anställa revisor inneburit att ett större antal fel i småföretags årsrapporter har noterats. Rickard menar att det framförallt är mindre företag som har avskaffat revision då dessa är mer fokuserade på sina kostnader. De nämnda konsekvenserna påverkar framförallt myndigheter som Bolagsverket som har fått betydligt mer att göra. Det är även problematiskt därför att Skatteverket numera agerar som den enda kontrollerande utomstående parten för företaget.

I litteraturstudien framgår det att en revisor kan ge ökad tilltro till ett företag från deras intressenter. Revisorn betraktas av många som en kvalitetsstämpel som ger trygghet och trovärdighet till företagets finansiella rapporter. Genom att inte anställa en revisor kan det därför finnas en ökad risk för misstro och misstänksamhet mot företaget. I både intervjuer och litteraturstudie är revisorerna inne på att revision ska vara efterfrågestyrd och huruvida ett företag behåller revision beror på om företaget har intressenter. Revisorerna ser reformen från ett företags perspektiv som fördelaktig då de får möjlighet att välja ifall de vill anställa en revisor ifall de inte anser att behovet finns.

Behovet av revision kan se olika ut från företags sida enligt den samlade empirin. Det kan vara så att företaget har större leverantörer eller kunder som kräver revision. Att företaget har en revisor utgör då en säkerhet för intressenten och signalerar att företagets ekonomi och handlade är korrekt. Men även andra omständigheter kan kräva revision, som för att tillhandahålla tillstånd. Bland företag finns även en rädsla för sanktioner från Skatteverket men de undviker ytterligare kontroller från Skatteverket genom att anställa en revisor.

För små företag som väljer att avstå från revision kan det uppstå problem om verksamheten senare utvidgas. När företaget inte längre är ett små företag kan högre kvalitet på revisionen i större utsträckning komma att krävas av företags intressenter, vilket innebär att den måste revideras flera år tillbaka i tiden. Utan flera år av tidigare revision kommer företagets kunder och leverantörer påverkas främst på grund av att företaget inte kan uppvisa någon form av säkerhet i den finansiella informationen.

6.2 Teoretisk analys

Intressentmodellen förklarar att ett företag är beroende av dess intressenter för att lyckas. Intressenter kräver vanligtvis insyn i verksamheten, vilket kan säkerställas genom redovisning och revision. Utvecklingen av intressentmodellen med primära och sekundära intressenter visar en bild av hur vissa intressenter kan kategoriseras som viktigare än andra. Samtliga intressenter som omfattas i den insamlade empirin är primära intressenter. Studien bekräftar betydelsen dessa intressenter har då de ständigt återkommer i litteraturstudien och i intervjuvaren. Teorin

beskriver de primära intressenterna som likvärdiga i form av hur viktiga de kan vara för företaget. Teoretiskt borde samtliga primära intressenter därför ha lika stor påverkan gentemot företaget vilket inte återspeglas i empirin. Karin anser att en icke reviderad årsredovisning är mindre pålitlig vilket framförallt påverkar myndigheter, kunder och leverantörer. Eriks Grönnyteservice anser samtidigt att kunder är den enda intressenten hans företag behöver ta hänsyn till. Detta visar på svårigheter vid implementeringen av intressentmodellen där olika intressenter kan anses olika viktiga beroende vilket perspektiv användaren har. Deras svar kan även ha att göra med ständiga förändring som sker i den omgivning företaget befinner sig i. Vidare är intressenter olika viktiga under ett företags livscykel. Intressentmodellen är användningsbar för att beskriva de viktigaste intressenterna, men för att förklara hur relationen till intressenter påverkas behöver analysen utvidgas med resursberoendeteorin.

Med hjälp av resursberoendeteorin kan konsekvenser för hur företagens intressentrelationer påverkas analyseras. Genom att analysera den insamlade empirin går det att utläsa att vissa intressenter har större makt och inflytande över ett mindre företag än andra. Då allt fler företag väljer bort revision kan det leda till att kvalitén på årsredovisningen blir sämre. Enligt resursberoendeteorin resulterar det i att vissa intressenter får mer makt och inflytande över företaget. Leverantörerna kan till exempel indirekt kräva revision av deras intressenter för att till exempel säkerställa betalningsförmågan när man lämnar krediter. Kunder i sin tur får ökad makt genom att de kan kräva revision för att säkerställa tillförlitligheten vid köp. Skatteverket har även fått ökade befogenheter då en viss del av revisorernas arbetsuppgifter tillfallit myndigheten när färre företag väljer att anställa en revisor. Då myndigheten har tagit över delar av deras kontrollfunktion innebär detta enligt resursberoendeteorin att makten myndigheten har gentemot företaget ökat. Detta grundar sig i att myndigheten på grund av sin ökade befogenhet har möjligheten att granska och påverka flera delar av företagets verksamhet.

Utifrån ovanstående resonemang om intressentmodellen och resursberoendeteorin framhävs den koppling som finns mellan de båda teorierna. För att möjliggöra en teoretiskt korrekt omvärldsanalys om företags intressentrelationer krävs att de båda ramverken kombineras. Intressentmodellen visar de intressenter som kan påverka företaget men inget om hur mycket intressenten kan komma att påverka företagets verksamhet. Resursberoendeteorin förklarar

maktrelationer på ett tydligt sätt där olika intressenters makt kartläggs för att på så sätt kunna avgöra vilka intressenter och dess intressen som kan behövas ta hänsyn till.

6.3 Slutsatser

I tabellen nedan finns de slutsatser som kan fastställas utifrån den empiri och analys som har presenterats tidigare i studien. Tabellen visar de intressenter som studien använder och de källor insamling av empirin utgår från. De slutsatser som dras kan med säkerhet konstateras med stöd från flera källor.

Intressent / Empiri	Skatteverket	Svenskt Näringsliv	Småföretag	Revisionsbyråer
Anställda				
Kunder	Relationen med kunder kan ha påverkats då tryggheten och trovärdigheten har minskat då färre företag använder revision.		Relationen med kunder kan ha påverkats då tryggheten har minskat då färre företag anlitar revisor.	Relationen med kunder kan ha påverkats då tilltron till årsredovisningen har försämrats.
Leverantörer	Relationen med leverantörer kan ha påverkats då tryggheten och trovärdigheten har minskat då färre företag använder revision.		Relationen med leverantörer kan ha påverkats då tryggheten har minskat då färre företag anlitar revisor.	Relationen med leverantörer kan ha påverkats då tilltron till årsredovisningen har försämrats.
Samhället	Relationen med samhället kan ha påverkats genom att Skatteverket har fått nya arbetssätt och ökade befogenheter.	Relationen med samhället kan ha påverkats genom att Skatteverket har fått större ansvar för kontroll.	Relationen med samhället kan ha påverkats genom att kvalitén på finansiella informationen blir sämre då revisorn inte anställs i samma omfattning.	Relationen med samhället kan ha påverkats då myndigheter har fått mer att göra samt att de nu är den enda kontrollanten.

7 Diskussion

I avslutande kapitlet presenteras en övergripande diskussion kring de konsekvenser som noterats. Detta följs av avslutande tankar samt förslag till vidare forskning.

7.1 Övergripande diskussion

För små företag är intressenter mycket viktiga för att verksamheten ska fungera och fortsätta att utvecklas. Det är således viktigt utifrån ett företags perspektiv att känna till konsekvenserna och hur relationer till intressenter påverkas. Som det går att utläsa ovan i slutsatsen påverkas relationen till kunder, leverantörer och myndigheter enligt den insamlade empirin mest. Det finns dock skillnader mellan empirikällorna om hur viktiga de ser olika intressenter. På förhand ansåg författarna att reformen inte borde ha lett till stora skillnader i konsekvenser samt relationer för småföretag. Svenskt Näringsliv är den empirikälla som skiljer sig mest från övrig insamlad empiri. De konsekvenser som har noterats påverkar inte relationen till kunder och leverantörer som resterande empirikällor anser. Claes Norberg menar att de företag som berörs av reformen storleksmässigt är för små för att relationen med kunder och leverantörer ska påverkas på ett betydande sätt. Att Claes uppfattning skiljer sig kan bero på att han faktiskt har en bättre insyn i små företags verksamhet då han representerar deras intressen. De andra empirikällorna har kanske inte alls denna generella insyn i verksamheten och utgår i sitt resonemang från andra grunder.

Anställda framstår inte att vara en viktig intressent att ta hänsyn till och det kan finnas många anledningar till det. Ägarna av företaget är ofta även anställda i bolaget vilket innebär att de borde via sitt delägarskap ha god inblick i verksamheten och den ekonomiska ställningen. Den anställda ägaren behöver inte förlita sig till den finansiella information företaget lämnar lika mycket som andra anställda som inte har denna inblick. Detta innebär dock inte per automatik att anställda inte har ett intresse i verksamheten utan istället att de får sitt intresse uppfyllt via andra vägar än just den finansiella informationen företaget lämnar ut.

Denna uppsats kommer fram till att vissa intressenter kan vara mer betydelsefulla än andra. Det är dock viktigt att känna till att dessa relationer inte är statiska och därför med stor sannolikhet skiljer sig mellan företag. Resursberoendeteorin tar hänsyn till den dynamiska aspekten där en rad olika faktorer kan påverka relationer. Dessa faktorer kan till exempel vara storlek på företaget eller bransch. Intressenter behöver inte uppfatta makten företaget har som likvärdig utan den är snarare relativ beroende på dessa olika faktorer. Faktorer kan i sin tur tolkas olika vilket gör att relationer med intressenter även uppfattas på olika sätt. Denna typ av resonemang skulle kunna förklara studiens resultat där empirikällorna anser att vissa intressenter är viktigare än andra. Med utgångspunkt i resonemanget är det inte oproblemiskt att försöka generalisera studiens resultat. Resultatet i denna fallstudie kan vara svårt att applicera generellt på mindre bolag då omständigheterna ofta skiljer sig åt. Ett exempel på bolag där resultatet kan vara svårt att applicera är konsultbolag. För ett litet konsultföretag borde inte leverantörer vara lika viktigt som för ett produktionsbolag då konsultbolagets affärsidé är att sälja konsulttimmar. Detta innebär istället att anställda har mer makt att påverka verksamheten i denna typ av bolag än vad de kan ha i andra branscher.

7.2 Avslutande tankar

Studiens syfte är att undersöka vilka konsekvenser avskaffandet av revisionsplikten har fått för små företags intressentrelationer. För att återvända till inledningen har reformen varit positiv för småföretagen i den mån att de har fått möjlighet att minska administrativa kostnader och tillhörande arbete. Men då ett företags verksamhet på många sätt är helt beroende av dess intressenter är det således viktigt att känna till hur dessa relationer kan påverkas. De konsekvenser reformen har inneburit för små företags relationer med intressenter är många. Även om studien är en fallstudie och resultaten kan vara svåra att applicera på andra kontexter ger den möjlighet till djupgående förståelse och inblick.

7.3 Förslag på framtida forskning

Denna studie presenterar de konsekvenser avsaknaden av revision kan få för ett litet företags intressentrelationer. Studien redogör för konsekvenser där flera intressentrelationer undersöks. Det kan därför vara av intresse att undersöka enbart en av dessa intressenter på djupet för att öka förståelsen för hur intressentrelationen kan påverkas.

Bilagor

Förutsättning och slut för bilaga 1-5 är densamma. Därför presenteras dessa endast i bilaga 1. Bilagorna presenteras utefter ordningen i empirin.

Bilaga 1 - Intervjuguide, Peter Cederblad

Förutsättning

Om det är någon fråga du inte vill svara på så säg till så hoppar vi över den.

Går det bra om vi refererar till ditt namn och organisation i uppsatsen, eller vill ni förbli anonyma?

Går det bra om vi spelar in och återger det ni säger i uppsatsen?

Vill du att vi skickar det material vi tänker använda så att du kan säkerställa att dessa har blivit tolkade på rätt sätt?

För att förtydliga är vi ute efter vilka konsekvenser avskaffandet har fått på små aktieföretag.

Bakgrund

Namn

Ålder

Utbildning

År inom branschen?

Vad har du för befattning?

Vilka är dina huvudsakliga arbetsuppgifter?

Arbetar du mest med stora eller små företag?

Om byrån

Berätta lite om byrån, vilken typ av klientel har ni?

Jobbar ni mest mot stora eller små företag?

Har ni historiskt sett alltid arbetat mot större företag, har ni erfarenhet av att arbeta med mindre bolag?

Har ni en strategi mot stora eller små företag vad satsar ni på?

Revisionspliktens avskaffande

Vilka effekter har du lagt märke till efter avskaffandet av revisionsplikten för mindre företag?

Man måste först börja med att understryka att revisionspliktens avskaffande bara gäller mindre aktiebolag. Detta är en företagsform där ägaren satsar ett aktiekapital. Det finns många andra organisationer som har många fler intressenter, som ekonomiska föreningar och bostadsrättsföreningar, som aldrig har haft revisionsplikt. Små aktiebolagen som inte har revisionsplikt och som understiger gränsvärdet har betydligt färre intressenter. Det är inte konstigt att företag med få eller inga intressenter inte har revisionsplikt då det ska vara efterfrågestyrt. Med andra ord behövs revision för intressenterna och inte för lagstiftningen i sig. Debatten borde således fokusera på intressenten och inte lagstiftningen.

Håller du med i kritiken om ett ökat antal brister i mindre företags årsredovisningar?

Det har skett ett ökat antal brister i företags årsredovisningar, men det har egentligen inte att göra med revisionen. Felen är oftast korrekturfel som till exempel summeringsfel. Revision handlar om att läsaren kan förlita sig på riktigheten av det som presenteras. Debatten idag handlar således ofta om dessa korrekturfel vilket man kan tycka är lite felriktat. Om företag år efter år ligger under gränsvärdet kontrollerar ingen att till exempel omsättningen är korrekt. Man kan alltså rapportera en omsättning under tre miljoner men det är ingen som kontrollerar att det verkligen stämmer. Slutsatsen i resonemanget är att man borde lagstifta efter företagsform och inte gränsvärde.

Har revisorns arbete förändrats till följd av avskaffandet av revisionsplikten?

Det finns fortfarande en marknad bland så här små aktiebolag men det finns ingen ambition i att enbart fokusera på denna marknaden. Man kan även se att en revisors arbete har förändrats något från en mer kontrollerande arbetsuppgift till att fokusera mer på rådgivande arbetsuppgifter när marknaden nu har förändrats.

Varför tror du att klienter väljer att ha kvar revision när det inte längre behöver?

Det är framförallt kommunikation mot marknaden, man vill visa omvärlden att man sköter sig och att man går att lita på. Det finns såklart andra orsaker också som vissa yrken och branscher där revision är särskilt viktigt, och nära kopplat till kunder och leverantörer.

Vad känner ni att ni bidrar med till mindre företag?

Vi hjälper dem helt enkelt att göra rätt. Det finns inget lagstiftande krav på att anlita en revisor men ofta är det så att dessa företag vill ha hjälp med att göra rätt.

Varför tror du att man inte väljer att anlita en revisor?

Dels finns de som bara ser revision som en kostnad och inte ser det mervärde som revision faktiskt kan inbringa. Men det finns också de som inte vill bli kontrollerade av olika anledningar.

Ser du några fördelar med att revisionsplikten togs bort?

Det är klart att det finns fördelar med att revisionsplikten togs bort. Debatten idag utgår dock från att en revisors arbete enbart handlar om att kontrollera korrekturfel, men det är inte alls det revision egentligen handlar om. När man diskuterar fördelar är det därför väldigt lätt att förenkla revisorns innebörd vilket gör fördelarna större än vad de faktiskt är. Bolagsverket har även fått mycket mer att göra vilket har lett till att man har höjt straffavgifter för korrekturfel.

Hur tror du att det påverkar tilltron till företaget och dess årsredovisning om man väljer bort revisorn?

Detta är alltid en avvägning, om ett företag har intressenter, både direkta och indirekta är det viktigt att ha revisor. En revisor tillför trovärdighet till årsredovisningen. Ifall man då inte anlitar en revisor kan detta påverka affärerna. Snittkostnaden för en revisor för små företag är 10 000,

vilket kan upplevas som mycket. Men det finns även många dolda intäkter som till exempel ökad tilltro från leverantörer vilket revision kan bidra till att höja.

Känner du att förändringarna för små företag har varit överlag positiva eller negativa?

Detta är väldigt svårt för en revisor att svara på. De som inte längre anlitar en revisor har vi ingen kontakt med längre medan vi fortfarande arbetar med de som är positiva till revision och ser värdet i det vi erbjuder.

Finns det något vi borde frågat om som inte har tagits upp?

Debatten idag handlar enbart om företagsformen aktiebolag vilket är lite märkligt. Som det ser ut idag kan en enskild firma ha betydligt högre omsättning där det inte finns en revisionsplikt. Man kan också driva en ekonomisk förening med omsättning långt över gränsvärdet för aktiebolag där det även finns betydligt fler intressenter.

Slut

Finns det något vi borde frågat om som inte har tagits upp?

Vill ni ta del av arbetet och ha det skickat till er?

Bilaga 2 - Intervjuguide, Rickard Marjanovic

Bakgrund

Namn

Ålder

Utbildning

År inom branschen?

Vad har du för befattning?

Vilka är dina huvudsakliga arbetsuppgifter?

Arbetar du mest med stora eller små företag?

Om byrån

Berätta lite om byrån, vilken typ av klientel har ni?

Jobbar ni mest mot stora eller små företag?

Har ni historiskt sett alltid arbetat mot större företag, har ni erfarenhet av att arbeta med mindre bolag?

Har ni en strategi mot stora eller små företag, vad satsar ni på?

Revisionspliktens avskaffande

Vilka effekter har du lagt märke till efter avskaffandet av revisionsplikten för mindre företag?

De småföretag som har varit mycket fokuserade på kostnader har av sagt sig revisorn. Sett till kravet om bl a tre miljoner omsättningen är det lågt jämfört med övriga Europa. Det är framförallt de minsta företagen som har avskaffat revisionen. Man kan säga att revisionen fungerar som ett grovt skyddsnät, en kvalitetsstämpel på att det som redovisas är en korrekt bild av verkligheten. Man kan säga att när ett företag inte har någon revisor är Skatteverket den enda

som kontrollerar. Å ena sidan sänker bolagen sina kostnader genom att inte ha revisor, å andra sidan ökar kostnaderna när de gör misstag eftersom det inte finns någon revisor. Det kommer även att få konsekvenser för bolagen då Skatteverket hittar brister i revisionen. Bolagsverket har till exempel utfärdat ett uttalande om att kvalitén på årsredovisningar är mycket sämre nu än tidigare, vilket tyder på ett ökat antal brister i dels bokföring men också i själva årsredovisningen. Om bolagen inte är villiga att köpa revisionstjänster, kommer de förmodligen inte heller att köpa rådgivning eftersom de inte anser att det är nödvändigt.

Beskriv om revisorns arbete med mindre företag har förändrats till följd av avskaffandet?

Det står klart att antalet kunder har minskat när de minsta företagen inte längre har revisionsplikt, men samtidigt ökar kraven på revisorn och själva revisionen varje år. Även om en revisor får mer tid gällande antalet kunder, krävs det fortfarande mer tid för revisionen. Ett svar på detta är så kallade temporära resurser och även ett shared service center som avlastar revisorn från enkla och upprepade uppgifter som alla revisorer måste göra. Det finns tid att spara som kan fokuseras på andra viktiga frågor, som rådgivning.

Varför tror du att klienter väljer att ha kvar en revisor när de inte längre behöver?

Jag tror att det har att göra med förståelsen över vad det kommer att innebära att inte anlita en revisor. Många upptäcker långt senare alla konsekvenser eftersom de inte förstår det från första början. De kanske inte tänker flera steg längre fram utan bara på själva kostnaden. Banken kanske kommer att utvärdera om ett företag har en revisor när de ansöker om ett lån. Sammantaget kan det bero på olika synsätt i företagen. Vissa kunder väljer att behålla en revisor eftersom de ser dem som en samarbetspartner, medan andra vill ha hjälp med vissa beslut.

Vad känner du att ni bidrar med till ett mindre företag?

En revisor är också en rådgivare som kan växa tillsammans med kunden. Det är en säkerhet för kunden att veta att de har en revisor, att det grova skyddsnätet finns och att de alltid kan stämna av med frågor som rör det ekonomiska i bolaget. Det borde vara en trygghet för kunden att känna att de har extern kunskap bakom sig. Att få information om till exempel konsekvenserna för ekonomiska beslut, hur man förbättrar den interna kontrollen m.m.

Hur ser du på avskaffandet av revisionsplikten? Ser du några fördelar med att det togs bort?

Det är en fördel för de allra minsta företagen som omsätter små summor. Samtidigt är många av dessa företag inte redo att vara utan revisor, med tanke på de negativa konsekvenserna som kan uppstå. Om de hade vetat vad det betyder i det långa loppet, hade de kanske tänkt till en extra gång.

Hur ser du isåfall på dessa fördelarna?

Från erfarenheter med bolag som har avskaffat revisor men blivit så pass stora att de var tvungna att ha revisor igen, är att det har blivit en del städning när de kommit tillbaka som kunder. Detta kan vara i form av att man hittar saker från tidigare perioder som måste rättas till.

Hur tror du att tilltron till ett företag med en icke reviderad årsredovisning påverkas?

Betydelsen av revision är att se till att bokföring och tillsist årsredovisningen ger en rättvisande bild och är tillräckligt korrekt så att en extern läsare med investeringsbeslut inte ändrar sin bedömning. Det är aldrig så att en revisor granskar ner till sista kronan, men det finns alltid ett väsentligt materialitetstänk med i bilden. Man säkerställer att siffrorna är tillräckligt korrekta.

Vilka konsekvenser kan avskaffandet av revisionsplikt få för ett företags intressenter?

Intressenter kan påverkas negativt av detta. Det är en alltid en kvalitetsstämpel och kanske en förutsättning att ha en revisor i vissa branscher. Om ett företag som har en revisor jämförs med företag som inte gör det, är det möjligt att ifrågasätta hur seriösa dessa företag är.

Känner du att förändringarna har varit överlag positiva eller negativa för små företag?

Många ser förändringen som något positivt då det ger företagen möjlighet att välja själva. För branscher som har lagstiftningskrav sker utvecklingen inte så snabbt och effektivt, eftersom de inte tvingas utvecklas för att bibehålla eller öka sin omsättning. Att chocka denna bransch på olika sätt är kanske något för framtiden då det ger olika konkurrensfördelar när konkurrenterna inte hänger med. Detta är möjligt med dels automatiserade revisioner som eventuellt kommer att påverka branschen ännu mer när gränsen blir högre för revisionsplikt

Tycker du att man borde ändra gränsen på lagstiftningen eller är den tillräcklig som den är?

Huruvida gränsen borde ändras är jag inte säker på. Å ena sidan borde gränsen harmoniseras med övriga Europa men å andra sidan kan detta leda till ökade negativa effekter av reformen.

Bilaga 3 - Intervjuguide, Claes Norberg

Bakgrund

Namn

Ålder

Utbildning

År inom branschen?

Vad har du för befattning?

Vilka är dina huvudsakliga arbetsuppgifter?

Om Svenskt Näringsliv

Berätta lite om organisationen, vad är er huvudsakliga arbetsuppgift?

Vad är syftet med er organisation?

Revisionspliktens avskaffande

Vilka effekter har du lagt märke till efter avskaffandet av revisionsplikten för mindre företag?

Det mest påtagliga är att väldigt många aktiebolag väljer bort revision för att minska sina administrativa kostnader, vilket är en fördel för företagen. Jag är väldigt positivt inställd till reformen.

Varför tror du att klienter väljer att ha kvar en revisor när det inte längre behövs?

Det finns flera förklaringar till detta. Bland annat kan ett litet företag, trots dess storlek finna ett värde i att anlita en revisor. En revisor besitter en omfattande kunskap inom området revision och redovisning. En annan anledning kan vara att företag hade innan plikten togs bort, en god relation med sin revisor. Det kan ske helt naturligt att man fortsätter anlita sin revisor på grund av deras relation. Revision är så mycket mer än själva revisionsberättelsen. En revisor agerar

även som rådgivare som små företag behöver för att förbättra sin verksamhet.

Varför tror du att man inte väljer att anlita en revisor?

Företagen tycker helt enkelt att revisionsarvodet är för högt och finner inte tillräckligt värde för att motivera en sådan kostnad. Företagen ser inte den rådgivning en revisor kan komma med som något värdefullt. Företagen kan ibland vara lite trångsynta och betar sig inte alltid så rationellt som man kan anta.

Håller du med i kritiken om ökat antal brister i mindre företags årsredovisningar?

Det stämmer att man kan se ett ökat antal brister i företagens årsredovisningar när revisionsplikten togs bort.

Har revisorns arbete förändrats till följd av avskaffandet av revisionsplikten?

Är inte tillräckligt insatt i frågan men spekulerar i att på grund av att marknadsförutsättningarna har förändrats borde rimligtvis revisorns arbete bli mer fokuserat på rådgivning.

Ser du några fördelar med att revisionsplikten togs bort?

Det finns många fördelar med att revisionsplikten togs bort, framförallt de besparingar som företagen gör på att inte längre behöva anlita en revisor. En kostnad på grund av lagstiftning är av stor betydelse för ett mindre företag vilket gör att kostnadsbesparingar underlättar ytterligare. Totalsumman av alla besparingar företagen har gjort är jättestora. Dessa pengar kan användas till annat, som till exempel rådgivning. Det är företagen själva som vet bäst och de själva borde kunna avgöra vad deras organisation behöver. Sven Olov Daunfeldt är ett exempel på författare som kritiserar Riksrevisionens rapport och presenterar egna rapporter som påvisar andra konsekvenser och slutsatser.

Hur tror du att det påverkar tilltron till företaget och dess årsredovisning om man väljer bort revisorn?

Teorin saknar relevans ifall det är så att ägare och ledning är samma person, vilket det ofta är i såpass små företag. Men så fort det finns ett minoritetsintresse är teorin applicerbar. Ifall teorin är applicerbar, borde förhållandet mellan ägare och ledning försämrats. Ett höjande av

gränsvärdet till det maximala tillåtna enligt EU borde förespråkas. Ifall detta genomförs blir dock teorin ännu mer relevant i frågan.

Hur tror du avskaffandet av revisionsplikten har påverkat företagets intressenter? Detta är inte ett stort problem då ett så pass litet företag inte har ett tillräckligt stort intresse från dess intressenter. Ägarna är ofta de som själva sköter företagets verksamhet. Då återstår kreditgivare och statliga institutioner som intressenter för företaget. Skatteverket inte ser detta som ett större problem då detta inte är deras högst prioriterade fråga just nu.

Tror du att det finns ett samband mellan ekonomisk brottslighet och lättad revisionsplikt?

Man missförstår ofta vad ekonomisk brottslighet i sådana frågor är. Ifall ett företag har upprättat en slarvig årsredovisning är det ett brott i sig, men det är inte riktigt denna typ av slarvfel man vill åt. När man pratar om ekonomisk brottslighet syftar man snarare på till exempel penningtvätt, skattebedrägerier. Denna typ av förskingring syns oftast inte i årsredovisningen, vilket gör att det är betydligt svårare för en revisor att upptäcka. Claes menar att en revisors betydelse angående ekonomisk brottslighet är överdriven. Bara för att man anlitar en revisor är företaget inte automatiskt frikänt från ekonomisk brottslighet, företaget kan begå brott som inte revisorn kan se.

Tycker du att man borde återinföra revisionsplikten eller höja gränsvärdet?

Omgående borde gränsvärdet höjas för aktiebolag i Sverige så att fler företag kan ta del av de fördelar som finns. Den reform som påbörjats är inte fullgjord då man kan fånga in ytterligare cirka 100 000 företag i Sverige ifall man skulle höja gränsvärdet. Detta skulle kunna leda till att Sverige som land blir mer konkurrenskraftigt mot övriga Europa. Många andra länder, som exempelvis Tyskland har högsta tillåtna gränsvärdet vilket gör det svårare för Svenska företag att konkurrera.

Känner du att företag överlag har varit positiva eller negativa till förändringen?

Då jag arbetar till vardags med små företag och har aldrig hört något negativt från medlemmarna, vilket borde tolkas som att de överlag är positivt inställda till reformen.

Bilaga 4 - Intervjuguide, Karin

Bakgrund

Namn

Ålder

Utbildning

År inom branschen?

Vad har du för befattning?

Vilka är dina huvudsakliga arbetsuppgifter?

Arbetar du mest med stora eller små företag?

Har du arbetat med något annat inom branschen tidigare?

Om Skatteverket

Berätta lite om Skatteverket. Vad gör ni?

Vad för typ av kontakt har ni med företag i Sverige?

Revisionspliktens avskaffande

Vilka uppenbara konsekvenser har avskaffandet lett till för mindre företag?

Har läst att färre företag använder sig av en revisor nu jämfört med tidigare. Det är en kostnad för de mindre företagen att ha en revisor även om en revisor kan hjälpa till med andra saker som rådgivning. För de mindre företagen har det lett till mindre kostnader vilket gör att de kan lägga pengar på annat. En annan effekt är också att det kan bli ett ökat antal fel på de produkter som företagen lämnar ifrån sig som till exempel deklarationen då kompetensen kanske inte finns inom dessa företagen.

Märker du av ett ökande antal brister i årsredovisningar?

Arbetar inte med den löpande deklarationsgranskningen och kan därför inte svara på det. Det är en risk att det blir ett ökat antal fel när företag inte har revisor utan försöker att lösa det själva. I mindre företag är det ofta fokus på att man vill jobba med det som man tycker är roligt och redovisning kommer i andra hand. Årsredovisningen är också ingenting som kontrolleras specifikt, utan granskas som en del av helheten. Årsredovisningen är viktigare för kunder, leverantörer och andra institut än för Skatteverket.

Hur påverkas ni på Skatteverket av dessa effekter? Och hur påverkar det i sin tur företagen?

Rent teoretiskt borde det bli ett merarbete för Skatteverket. Dock är det svårt att säga hur mycket då arbetsgången ständigt förändras över tiden. Under senare tid har Skatteverket fått in betydligt fler deklamationer via nätet. Detta har lett till att Skatteverket har kunnat förhindra en del fel i företagens deklamationer som till exempel summeringsfel vilket har lett till att mindre antal fel har fått hanteras.

I tidigare intervjuer påpekas att bland annat Skatteverket inte ser reformen som ett problem. Hur ser ni på problemet?

Tror att det stämmer men kan inte uttala sig i frågan. Det finns en ökad risk för skattefusk men samtidigt finns det andra regler som också påverkar. Exempelvis finns bestämmelser om senareläggning av bokföring. Det betyder att mindre företag får senarelägga bokföringen och presentera denna i samband med deklamationen året efter. Från Skatteverkets synvinkel är detta försvårande när man ska kontrollera de mindre företagen då de inte behöver presentera någon bokföring förrän över ett år senare. Detta gäller för företag med omsättning under en miljon kronor och högst 250 affärshändelser. Det finns andra bestämmelser som årsvis redovisning av moms. Detta gäller också mindre företag. Då hamnar man också ett år senare innan Skatteverket har möjlighet att kontrollera. Om bolagen har för avsikt att syssla med ekonomisk brottslighet går det snabbt från start till slut. De utnyttjar bolaget under den tiden Skatteverket och andra myndigheter inte har insyn.

Har lagändringen påverkat era arbetsinsatser?

Skatteverket hade tidigare ett projekt där man fokuserade på olika indikatorer som exempelvis orena revisionsberättelser. Efter avskaffandet av revisionsplikten har anmälningarna minskat från revisorerna vilket gör att denna indikator inte finns kvar, vilket leder till att man får titta på andra indikatorer istället.

Tror ni att revisorns arbete med mindre företag har förändrats till följd av avskaffandet?

Har det blivit ett större fokus på kvalitativ rådgivning?

Kan inte svara på det då det är revisorns arbete.

Hur ser ni på avskaffandet av revisionsplikten? Ser du några fördelar med att det togs bort?

Initialt kändes idén inte speciellt bra, men i efterhand har det inte varit så stor skillnad sett från Skatteverkets sida. Anledningen till den initialt negativa inställning är att insyn från utomstående alltid är bra. Vidare borde avskaffandet lett till en mer rådgivande revisorsroll då mängden kunder för revisionsbolagen minskat. Tidigare kunde man inte penetrera på djupet utan istället revideras bolagets finanser mer på ytan.

Hur tror du att tilltron till ett företag med en icke reviderad årsredovisning påverkas?

Absolut är det så att tilltron påverkas. En del företag anlitar nog fortfarande en revisor trots att de inte behöver det längre. I mindre företag är det dock vanligt att ägaren också agerar företagsledare vilket gör att problemet inte finns i så pass små företag. Tilltron till en årsredovisning ökar ifall den är reviderad kontra ifall den inte skulle vara det.

Vilka konsekvenser kan avskaffandet av revisionsplikt få för ett företags intressenter?

En icke reviderad årsredovisning blir mindre pålitlig och kan göra så att man drar öronen åt sig då man vet att det inte är någon extern person inblandad.

Tror ni att det finns ett samband mellan ekonomisk brottslighet och avskaffandet av revisionsplikten?

Detta är en svår fråga. Det finns ett samband men detta är inte speciellt starkt. Skatteverket har arbetat med andra medel mot oegentligheter i utsatta branscher, till exempel personalliggare vilket gör det möjligt för Skatteverket att ha koll på vilka det är som är ute och arbetar på till exempel byggarbetsplatserna. Man har även infört arbetsgivardeklaration på individnivå vilket har lett till ytterligare kontroller av företagets verksamhet. Nu är det också andra dokumentationsskyldigheter för företag som accepterar kontanter vilket gör det ännu svårare att bedriva ekonomisk brottslighet.

Upplever ni att antalet avsiktliga fel har ökat efter slopandet av revisionsplikten?

Eftersom att Skatteverket har digitaliserat delar av inrapporteringen har man på så sätt minskat riskerna för fel i deklARATIONEN. Man kan helt enkelt inte göra vissa fel som till exempel summeringsfel.

Har ni någon åsikt angående ifall man borde höja eller sänka gränsvärdet?

Gränsvärdet för revision är en mycket omdiskuterad fråga. Vissa anser att det finns anledning att utöka gränsvärdet för revision eftersom det borde vara frivillig och för att kunna ge fler företag möjligheten att ta vara på de positiva konsekvenserna. Andra anser att gränsvärdena bör sänkas. Det beror på hur man ser på frågan och vilka fördelar och nackdelar som finns med detta.

Har skattekontrollerna ökat för företag som inte har revisor?

Skatteverket fokuserar inte mer på företag som inte har en revisor.

Märkte ni att den slojade revisionsplikten påverkade skattemoralen bland företagarna?

Hur skulle denna moral kunna förändras?

Det är svårt att svara på.

Riksrevisionen menar på att skattefusket är mer utbredd i kontantintensiva branscher.

Stämmer detta?

Det stämmer och därför fokuserar Skatteverket under vissa perioder mer på branscher där kontanter är vanligare.

Riksrevisionen skriver 2017 att ni inte följt upp reformen och vet således inte om reformen påverkat skatteredovisning och skattefusk? Varför gör ni inte detta?

Det är inte så enkelt att följa upp det här problemet som man kan tro. Skatteverket fokuserar också på andra allvarliga problem.

Revisorernas anmälningar till Ekobrottsmyndigheten har minskat kraftigt efter reformen. Även så kallade orena revisionsberättelser har minskat när det kommer till rapportering till Skatteverket. Hur ser ni på denna problematiken?

Vi får få signaler från revisorerna. Det hade såklart varit bättre ifall man hade fått fler och tydligare indikationer. Men med genomförda lagändringar har ändå kontrollen mot företagen bibehållits.

Bilaga 5 - Intervjuguide, Emil Persson

Bakgrund

Namn

Ålder

Utbildning

År inom branschen?

Vad har du för befattning?

Vilka är din huvudsakliga arbetsuppgift?

Revisionspliktens avskaffande

Ni går i tankarna att byta företagsform, varför överväger ni detta?

Eriks Grönyleservice går i tankarna om att byta företagsform till aktiebolag. Fram tills nu har det inte krävts några stora investeringar för att bedriva verksamheten. Vidare har inga lån tagits vilket har hållit nere risken. Samtidigt växer företaget och genom att byta företagsform får man dels större skydd juridiskt men det kan även ge skattemässiga fördelar.

Har ni anlitat en revisor någon gång?

Vi har aldrig reflekterat över vilka fördelar man kan få genom att anlita en revisor och har således aldrig anlitat någon. Framförallt då det inte har krävts enligt lag.

Det är drygt 80% av de mindre aktiebolagen som har valt bort revisor. Varför tror du att det är så pass många?

Ifall man utgår från vårt egna företag finns det i nuläget inga andra intressenter än kunder, vilka inte riktar stor uppmärksamhet till ens årsredovisning. Detta skulle kunna förklara varför majoriteten inte anlitar en revisor då det inte finns några intressenter som skulle vara intresserad av en reviderad årsredovisning. Då vi inte har kontakt med till exempel kreditgivare eller andra intressenter blir det ganska naturligt för oss att inte anlita en revisor.

Varför tror du att 20% av företagen ändå anlitar en revisor? Vad kan detta bero på?

Gissningsvis beror detta på att dessa företag har andra krav från olika intressenter att ha sina siffror reviderade. Man kan vidare spekulera och anta att dessa företag är lite större i storlek än vad vi är.

Ifall ni skulle anlita en revisor, vad tror ni att den ska kunna hjälpa er med? Vad har ni för förväntningar? Vad tror ni en revisor kan bidra med?

Revisionstjänster och redovisningstjänster går hand i hand. Det hade varit önskvärt att ifall man anlitar en revisor även kunna diskutera olika sätt att redovisa. Ifall det ska bli värt kostnaderna borde det vara på detta viset då så pass små företag oftast inte har råd att anlita både en redovisningskonsult och en revisor.

Givet stagnationen av revisionsarvodet, tror du att ni i framtiden skulle kunna överväga att anlita en revisor?

Det är klart att det blir mer aktuellt då priset sjunker men vi anser fortfarande inte att företaget är i behov av en revisor som det ser ut idag.

Tror du, givet ert företag, att en revisor kan inbringa mer än själva revisionsberättelsen?

Man förväntar sig att personen man anlitar är väldigt kunnig inom området. Hade även önskat att man kunde diskutera olika redovisningsstrategier med sin revisor.

Ifall revisionsplikten skulle återinföras, hur tror du att ni påverkas av detta, givet att ni byter företagsform?

Det hade inbringat en ovälkommen kostnad för företaget och att detta inte hade förbättrat kvalitén på årsredovisningen då detta bara är något som ska göras och inte hjälper oss i vår verksamhet.

I debatten pratar man om att revisionsarvodet ibland agerar som en tillväxtbarriär för mindre företag och att denna kostnad kan hämma deras tillväxt. Hur ser ni på det?

Detta skulle inte inbringa ett problem då denna kostnad inte skulle hämma vår verksamhet och tillväxt, men det är såklart en ovälkommen kostnad. De byråkratiska kostnaderna är betydligt större i vårt fall.

Hur tror du att tilltron till en icke reviderad årsredovisning påverkas?

Våra intressenter är inte speciellt intresserade av vår årsredovisning vilket gör att en icke reviderad årsredovisning inte hade spelat speciellt stor roll. Kan dock förstå att en reviderad årsredovisning kan spela roll då man personligen hade haft en ökad tilltro till en reviderad årsredovisning.

Vilka konsekvenser tror du att en icke reviderad årsredovisning kan få för ett företags intressenter?

Ifall Eriks Grönnyteservice skulle få för sig att köpa in nya maskiner spelar det ingen roll ifall våra leverantör har en reviderad årsredovisning eller inte är något vi kollar på. Ifall de hade kollat hade det däremot spelat roll då en revision ger årsredovisningen en extra tyngd. Vid punkten företaget är idag skulle inte kostnaderna kunna vägas upp, men ifall vi skulle fortsätta växa och få fler intressenter kan en revisor bli aktuellt för oss i framtiden.

Hur ser ni på debatten kring gränsvärdet? Tror du att en höjning av gränsvärdet hade gynnat mer än vad det hade skadat?

Detta har inga tankar ägnats till. Av personlig erfarenheter behöver man inte lätta upp reglerna ytterligare då revision utgör en viktig samhällsfunktion för finansiella beslut. Ifall man skulle höja gränsvärdet kan företagen som påverkas av det ha betydligt fler intressenter än vad företagen under gränsvärdet har idag.

Bilaga 6 - Sökschema

Google Scholar	Sökhistoria	Resultat
1	Revisionspliktens avskaffande	459
2	Revisionspliktens avskaffande Småföretag	340
3	Revisionspliktens avskaffande Revisionsbyråer	317
4	Revisionspliktens avskaffande Skatteverket	258
5	Revisionspliktens avskaffande Svenskt Näringsliv	235

Referenslista

Bryman, A. & Bell, E. (2017). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. (Upplaga 3). Stockholm: Liber.

Bruzelius, L. H., & Skärvad, P. H. (2011). *Integrerad Organisationslära* (Vol. 10). Lund: Studentlitteratur AB.

Collis, J., Jarvis, R., & Skerratt, L. (2004). *The demand for the audit in small companies in the UK. Accounting and business research*, 34(2), 87-100. Tillgänglig: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/00014788.2004.9729955?needAccess=true> [2020-05-19]

Daft, Richard L., Murphy, Jonathan & Willmott, Hugh (2014). *Organization theory and design: an international perspective*. 2. ed. Andover: Cengage Learning

DeAngelo, L. E. (1981). *Auditor size and audit quality*. *Journal of accounting and economics*, 3(3), 183-199. Tillgänglig: http://lib.cufe.edu.cn/upload_files/other/4_20140522023331_3.pdf [2019-05-21]

Duits, H. B. (2012). *The added value of auditing in a non-mandatory environment*. *Accounting Horizons*, 11(2), 1-11. Tillgänglig: https://pure.uva.nl/ws/files/1637268/145912_06.pdf [2019-10-15]

ECON (2007). *Den samhällsekonomiska nyttan av revision*. Stockholm: FAR SRS

EY (u.å). *Assurance Services*. Tillgänglig: <https://webforms.ey.com/se/sv/services/assurance/financial-statementaudit/revision-agarledda-vilka-behov-har-ditt-ftg-intressentmodellen> [2019-10-15]

Freeman, R. E., & Reed, D. L. (1983). *Stockholders and stakeholders: A new perspective on corporate governance*. *California management review*, 25(3), 88-106. Tillgänglig: https://www.researchgate.net/profile/R_Freeman/publication/238325277_Stockholders_and_Stakeholders_A_New_Perspective_on_Corporate_Governance/links/5893a4b2a6fdcc45530c2ee7/Stockholders-and-Stakeholders-A-New-Perspective-on-Corporate-Governance.pdf [2019-05-20]

Freeman, R. E., Harrison, J. S., Wicks, A. C., Parmar, B. L., & De Colle, S. (2010). *Stakeholder theory: The state of the art*. Cambridge University Press.

Frooman, J. (1999). *Stakeholder influence strategies*. Academy of Management. The Academy of Management Review, 24(2), ss. 191–205. Tillgänglig: <https://www.jstor.org/stable/259074> [2020-03-12]

Gossy, G. (2008). *Stakeholder Rationale for Risk Management: Implications for Corporate Finance Decisions*. Springer Science & Business Media.

Hadjipetri Glantz, S. (2017). *Hej då revisionsplikt-hej ekobrott*. Tidningen Balans, 2(1), 9. Tillgänglig: <https://www.tidningenbalans.se/nyheter/hej-da-revisionsplikt-hej-ekobrott/> [2019-04-03]

Harrison, J. S., Freeman, R. E., & Abreu, M. C. S. D. (2015). *Stakeholder theory as an ethical approach to effective management: Applying the theory to multiple contexts*. *Revista brasileira de gestão de negócios*, 17(55), 858-869. Tillgänglig: <http://www.scielo.br/pdf/rbgn/v17n55/1806-4892-rbgn-17-55-00858.pdf> [2019-09-23]

Hope, O. K., Thomas, W. B., & Vyas, D. (2017). *Stakeholder demand for accounting quality and economic usefulness of accounting in US private firms*. *Journal of Accounting and Public Policy*, 36(1), 1-13. Tillgänglig: <http://iranarze.ir/wp-content/uploads/2018/04/F559-English-IranArze.pdf> [2020-04-15]

Levander, M. (2004). *De små får betala för de storas skandaler*. Dagens Industri, 16.

McLarty, R. and Robinson, T. (1998), "The practice of consultancy and a professional development strategy", *Leadership & Organization Development Journal*, Vol. 19 No. 5, pp. 256-263. Tillgänglig: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/01437739810234323/full/pdf> [2020-03-12]

MDH (2012). *Reliabilitet*. Tillgänglig: <https://www.mdh.se/student/stod-studier/examensarbete/omraden/metoddoktorn/metod/reliabilitet-1.29074> [2019-05-20]

MDH (2014). *Objektivitet*. Tillgänglig: <https://www.mdh.se/student/stod-studier/examensarbete/omraden/metoddoktorn/metod/objektivitet-1.29670> [2019-05-20]

MDH (2014). *Validitet*. Tillgänglig: <https://www.mdh.se/student/stod-studier/examensarbete/omraden/metoddoktorn/metod/validitet-1.29071> [2019-05-20]

Nienhüser, W. (2008). *Resource dependence theory: How well does it explain behavior of organizations?*. Management revue, 9-32. Tillgänglig:

<https://www.econstor.eu/bitstream/10419/78991/1/756930359.pdf> [2019-10-15]

Pfeffer, J., & Salancik, G. R. (1978). *The external control of organizations: a resource dependence perspective*. New York: Harper & Row.

PWC (2015). *Revisionsberättelsen ger ditt företag trovärdighet*. Tillgänglig:

<https://blogg.pwc.se/foretagarbloggen/revisionsberattelsen-ger-ditt-foretag-trovardighet> [2019-05-29]

PWC (u.å). *Om oss*. Tillgänglig: <https://www.pwc.se/sv/om-pwc/om-pwc.html> [2019-04-03]

Riksrevisionen (2017). *Avskaffandet av revisionsplikten för små aktiebolag - en reform som kostar mer än vad den smakar*. Tillgänglig:

<https://www.riksrevisionen.se/rapporter/granskningsrapporter/2017/avskaffandet-av-revisionsplikten-for-sma-aktiebolag---en-reform-som-kostar-mer-an-den-smakar.html> [2019-04-03]

Skatteverket (u.å). *Om oss*. Tillgänglig:

<https://www.skatteverket.se/omskatteverket.4.76a43be412206334b89800052952.html> [2019-04-03]

Svanström, T. (2008). *Revision och rådgivning: Efterfrågan, kvalitet och oberoende* (Doctoral dissertation, Umeå universitet). Tillgänglig: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:141745/FULLTEXT01.pdf> [2019-04-03]

Svenskt Näringsliv (u.å). *Om Svenskt Näringsliv*. Tillgänglig:

https://www.svensktnaringsliv.se/om_oss/ [2019-04-03]

Utredningar, S. O. U. (2008). *Avskaffande av revisionsplikt för små företag* (SOU 2008: 32). Tillgänglig:

<https://www.regeringen.se/49bb8e/contentassets/053cd8567e8e4f9eb722ba734d0186c8/avskaffande-av-revisionsplikten-for-sma-foretag-hela-dokumentet-sou-200832> [2019-04-03]

Visma (2018). *Revision - Vad är revision?* Tillgänglig: <https://vismaspcs.se/ekonomiska-termer/vad-ar-revision> [2019-05-29]

Öhman, P., & Wallerstedt, E. (2012). *Audit regulation and the development of the auditing profession: The case of Sweden*. *Accounting History*, 17(2), 241-257.
Tillgänglig: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1032373211434723> [2019-04-03]

Studentlitteratur

Bjermqvist, M., & Harder, A. (2018). *Hur revisionsplikens avskaffande uppfyllt småföretags, revisorers och myndigheters förväntningar: En kvalitativ studie om reformens utfall*. (Kandidatuppsats 2018) Hämtad från: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1219713/FULLTEXT02.pdf>

Danielsson, A., Håkansson, S. & Markanovic, I. (2013). *Avskaffad revisionsplikt för små aktiebolag - En studie av revisionens betydelse för utvalda intressenter*. (Kandidatuppsats 2013) Hämtad från: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:632968/FULLTEXT01.pdf>

Dellby, E. & Eriksson, F. (2014). *Avskaffandet av revisionsplikten - Hur har det påverkat mindre aktiebolag och deras årsredovisningar*. (Kandidatuppsats 2014) Hämtad från: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:731088/FULLTEXT01.pdf>

Gashi, G., & Momcilla, J. (2013). *Hur externa intressenter påverkar småföretag att behålla revisorn, trots avskaffandet av revisionsplikten?: ur småföretagarnas perspektiv*. (Kandidatuppsats 2013) Hämtad från: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:641942/FULLTEXT01.pdf>

Hanning, A., & Kempel, J. (2017). *En utvärdering av revisionens avreglering i små företag ur Skatteverkets perspektiv*. (Kandidatuppsats 2017) Hämtad från: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1155079/FULLTEXT01.pdf>

Larsson, A., & Egnell, L. (2018). *Revisionens fördelar för små aktiebolag: ur ett ägarperspektiv*. (Kandidatuppsats 2018) Hämtad från: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1228616/FULLTEXT01.pdf>

Lindbäck, L., & Vestman, E. (2014). *Förändring i revisorns yrkesroll och tjänsteutbud i skuggan av den avskaffade revisionsplikten*. (Kandidatuppsats 2014) Hämtad från: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1027044/FULLTEXT02.pdf>

Lindholm, M., & Larsson, C. (2017). *Frivillig revision: Varför väljer aktiebolag i Sverige som inte omfattas av revisionsplikten att anlita en revisor?*. (Kandidatuppsats 2017) Hämtad från: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1146345/FULLTEXT02>

Vestlund, M., & Löw-Ohlson, J. (2013). *Företagens behov av revision: efter avskaffandet av revisionsplikten för mindre företag i Sverige*. (Kandidatuppsats 2013) Hämtad från: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:622694/FULLTEXT01.pdf>

Muntliga källor

Cederblad, Peter. Civilekonom KPMG Malmö. Intervju. 2019-04-04

Marjanovic, Rickard. Civilekonom PWC Malmö. Intervju. 2019-04-17

Norberg, Claes. Jurist Svenskt Näringsliv Stockholm. Telefonintervju. 2019-04-23

Persson, Emil. Civilingenjör Eriks Grönyleservice Malmö. Intervju. 2019-04-28

Karin. Civilekonom Skatteverket Malmö. Intervju. 2019-05-08

Figurer

Figur 1 - Abzug, R., & Webb, N. J. (1999). *Relationships between nonprofit and for-profit organizations: A stakeholder perspective*. *Nonprofit and voluntary sector quarterly*, 28(4), ss. 421. Tillgänglig: <https://doi.org/10.1177/0899764099284003> [2019-05-20]

Figur 2 - Freeman, R. E., Harrison, J. S., Wicks, A. C., Parmar, B. L., & De Colle, S. (2010). *Stakeholder theory: The state of the art*. Cambridge University Press. ss. 24.